

Landsmøte 2026

SAKSPAPIRER • DRAMMEN • 5.-6. JUNI

Norges Bygdekvinnelag 2026

www.bygdekvinnelaget.no

post@bygdekvinnelaget.no

Trykkeri og layout: Flisa Trykkeri

www.flisatrykkeri.no

Program

Fredag 5. juni

09.00 – 12.00	Registrering
10.00 – 11.00	Tur med Buskerud Bygdekvinnelag
12.00	Lunsj
13.00	Åpning av landsmøte Anne Irene Myhr, leder i Norges Bygdekvinnelag Tore Oppdal Hansen (H), Fylkesordfører for Buskerud fylkeskommune Britt Guton Halland, leder i Buskerud Bygdekvinnelag Kristine Joy Nordenson Kallset, Statssekretær, Justis- og beredskapsdepartementet
14.00	Leders tale
14.30	Pause
14.45	Landsmøte fortsetter
16.00	Pause
16.15	Landsmøte fortsetter
18.00	Landsmøte dag 1 avsluttes
20.00	Festmiddag og kulturkveld

Lørdag 6. juni

07.00	Frokost
08.30	Landsmøte dag 2
09.45	Pause
10.00	Landsmøte fortsetter
11.30	Pause
11.45	Landsmøte fortsetter
12.30	Lunsj
13.30	Landsmøte fortsetter
16.00	Landsmøte avsluttes
17.00	Tur og middag med Buskerud Bygdekvinnelag

Nyttig informasjon til landsmøtedelegater

Hva er landsmøte?

Landsmøte er Norges Bygdekvinnelags høyeste organ. Debatten og vedtakene i landsmøte skal stake ut kursen for videre arbeid og drift av organisasjonen. Et godt landsmøte er derfor et møte med god og konstruktiv debatt som er saksorientert og egnet til å drive organisasjonen fremover. Det som blir vedtatt på landsmøte er Bygdekvinnelagets offisielle standpunkt i sakene som behandles, og gjelder for hele organisasjonen.

Hva betyr det å være landsmøteutsending?

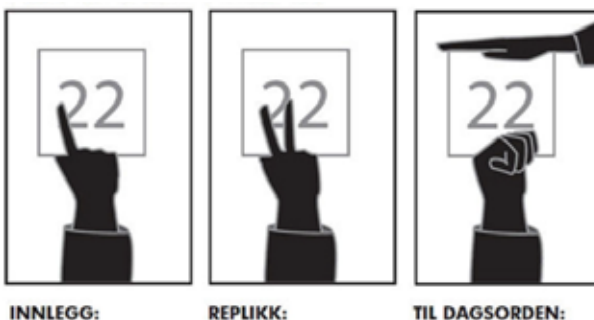
Som landsmøteutsending er du valgt til å representere en gruppe, et distriktslag og medlemmene der. Det er viktig at du har satt deg godt inn i sakene på forhånd og det vil være en styrke å ha diskutert sakene med de du faktisk representerer, for eksempel på felles møter i distriktsdelegasjonen.

Som delegat er du med på å gjøre vedtak som avgjør hvordan organisasjonen skal utvikle seg. Landsmøte må oppfattes som et kollegialt organ der man samlet og enkeltvis i sine lokal- og distriktslag skal jobbe for å nå organisasjonens mål. Kun ved samlet innsats mot felles mål kan vi bli sterke. Når landsmøte er over, er det derfor viktig at du preger arbeidet i ditt lag i den retning som fremmer organisasjonens mål.

Gjennomføring av landsmøte

Alle delegater har tale-, forslags- og stemmerett på landsmøte, og kan utale seg under behandling av saker og i generaldebatten.

Årsmøtetegnspråk

Innlegg

Hvis du ønsker å ta ordet på landsmøte må du benytte nummerlappen din. Du tegner deg til innlegg ved å holde nummerlappen foran lappen. Talere skal tale fra talerstolen og bruke mikrofon. Innlegg fra talerstolen rettes til møteledelsen og landsmøte og ikke til enkeltrepresentanter, det gjøres ved å starte innlegget med «Ordstyrer, landsmøte...».

Alle representanter må respektere tidsrammene som er lagt for de ulike sakene. Innlegg bør ikke overskride 3 minutter, dersom det er nødvendig kan møteleder innføre begrensinger i taletid og replikkadgang.

Hold saklige innlegg, og ikke debatter mot enkeltpersoner. Personangrep tolereres ikke, og vil bli påtalt fra ordstyrer.

Replikk

En replikk er en kort kommentar eller et kort spørsmål til den som til enhver tid har innlegg fra landsmøtets talerstol. Når du vil ta replikk på et innlegg, viser du det ved å holde nummerlappen opp med to fingre foran lappen. Replikk må tegnes under innlegget, eller umiddelbart etter at innlegget er ferdig. En replikk skal være kort, har du mye du vil si må du tegne deg til innlegg. Det er ikke anledning til å komme med replikk på replikk. Det er anledning til å svare på replikker gjennom en svarreplikk fra den representanten som holdt innlegget.

Til dagsorden

Dersom du ønsker at møtet skal gjennomføres på en annen måte enn praksis vi følger, for eksempel at saker skal behandles i en annen rekkefølge, kan du ta ordet «til dagsorden», da vil du få ordet med en gang. Hold nummerlappen opp, og legg den andre håndflata oppå lappen.

Endringsforslag

Dersom du vil foreslå endringer i vedtak eller resolusjoner må landsmøte få vite om dette så tidlig så mulig. Endringer skal leveres skriftlig til ordstyrerbordet, slik at de kan voteres over. Endringer av redaksjonell art, som skrivefeil eller lignende, leveres til ordstyrerbordet og blir ikke referert fra talerstolen.

Generaldebatt

Etter leders tale, årsmelding og regnskap, starter generaldebatten. Dette er arenaen for å kommentere styrets og organisasjonens arbeid, gi ros og ris, dele tanker med resten av organisasjonen for hvordan vi kan jobbe for å nå vårt formål og gi viktige ideer og signaler for videre arbeid.

Resolusjoner

En resolusjon er en meningsytring om en aktuell sak. Resolusjonen skal være faktabasert, presis, relativt kort og ha et klart budskap og med begrunnelse. Resolusjonen kan ha en tydelig mottaker som for eksempel politiske organer, presse eller at den skal sendes til styre for videre arbeid.

Når landsmøte skal diskutere resolusjoner, er det hovedbudskapet i innholdet som bør diskuteres. En resolusjon kan ofte bli omskrevet i etterkant for å tilpasse den til ulike formål, men dette arbeidet er av redaksjonell art og det trenger ikke landsmøte å bruke sin tid på.

Saksliste

- Sak 1** Åpning
- Sak 2** Navneopprop
- Sak 3** Godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 4** Valg av to representanter til å underskrive protokollen
- Sak 5** Godkjenning av kjøreregler for landsmøte
- Sak 6** Valg av resolusjonskomité
- Sak 7** Leders tale
- Sak 8** Generaldebatt
- Sak 9** Årsmelding 2024 og 2025
- Sak 10** Aktivitetsregnskap og styrets beretning for 2024 og 2025
- Sak 11** Vedtektsendringer
  - a) §1 Organisasjonens sitt formål — Modernisering av formålsparagrafen
  - b) §6g1 Landsmøtets/årsmøtets gjøremål — redaksjonell endring.
- Sak 12** Politisk plattform
- Sak 13** Strategi mot 2030
- Sak 14** Norges Bygdekvinnelags arbeidsplan 2027-2028
- Sak 15** Innkomne saker
  - a) Agder Bygdekvinnelag
  - b) Agder Bygdekvinnelag
  - c) Telemark Bygdekvinnelag
  - d) Oppland Bygdekvinnelag
  - e) Møre og Romsdal Bygdekvinnelag og Oppland Bygdekvinnelag
  - f) Møre og Romsdal Bygdekvinnelag
- Sak 16** Resolusjoner fra landsmøte
- Sak 17** Rammebudsjett for 2027 og 2028
- Sak 18** Valg og fastsettelse av godtgjørelser

Sak 5

Kjøreregler for Landsmøtet i Norges Bygdekvinnelag 2026

1. Landsmøtet blir holdt som åpent møte, med mulighet for å lukke møtet hvis Landsmøtet ønsker det.
2. Delegationene har anledning til å tegne seg til innlegg, replikk, svarreplikk eller ta ordet til dagsorden. Alle innlegg skal holdes fra talerstolen og adresseres til landsmøte og ordstyrer. Det settes i utgangspunktet av 3 minutter til innlegg og 1 minutt til replikk. Møteleder har rett til å foreslå endringer i taletid og sette strek for talerlisten.
3. Forslag må leveres skriftlig til møteleder med forslagstillerens navn og distriktslag.
4. I protokollen skal det føres hvem som er til stede, forslag, talere, avstemninger og vedtak.
5. Delegater kan ikke forlate møtet uten at det er godkjent av møteleder.

Sak 9

Årsmelding 2024 og 2025 for Norges Bygdekvinnelag

BAKGRUNN

Norges Bygdekvinnelags årsmeldinger for 2024 og 2025 legges fram for landsmøtet.

Forslag til vedtak:

Norges Bygdekvinnelags årsmeldinger for 2024 og 2025 godkjennes.

VEDLEGG:

Norges Bygdekvinnelags årsmelding for 2024
Norges Bygdekvinnelags årsmelding for 2025

Sak 10

Aktivitetsregnskap og styrets beretning for Norges Bygdekvinnelag 2024 og 2025

BAKGRUNN

Aktivitetsregnskap og styrets beretning for 2024 ble behandlet av styret 19. februar 2025 og aktivitetsregnskap og styrets beretning for 2025 ble behandlet 18. februar 2026.

Aktivitetsregnskapet for 2024 er gjort opp med samlede inntekter på kroner 17 044 342 og samlede kostnader på kroner 16 513 759.

Aktivitetsregnskapet for 2025 er gjort opp med samlede inntekter på kroner 19 164 461 og samlede kostnader på kroner 18 630 022.

Forslag til vedtak:

Aktivitetsregnskap og styrets beretning for Norges Bygdekvinnelag 2024 og 2025 godkjennes.

VEDLEGG:

Årsmeldinger med aktivitetsregnskap og styrets beretning for Norges Bygdekvinnelag 2024 og 2025.

Sak 11a

Vedtektssendring

§1 Organisasjonens sitt formål — Modernisering av formålsparagrafen

BAKGRUNN

På Landsmøtet i 2024 ble det vedtatt at styret i Norges Bygdekvinnelags legger frem forslag til modernisering av formålsparagrafen på landsmøte i 2026.

Som følge av vedtaket satte Norges Bygdekvinnelag ned en arbeidsgruppe med medlemmer fra sentralstyret for å komme frem til et forslag til modernisering.

Arbeidsgruppen hentet inn synspunkter og drøftet saken med tillitsvalgte i organisasjonen, eksterne ressurser og gjennom flere fokusgrupper. Arbeidsgruppens forslag til modernisert formålsparagraf ble sendt til høring i lokallag og fylkeslag med høringsfrist 9. november 2025.

Gjeldene formålsparagraf:
§1 Organisasjonen sitt formål

«Organisasjonens formål er å samle kvinner som ser betydningen av aktive bygdemiljø og primærnæringene. Norges Bygdekvinnelag er en partipolitisk nøytral organisasjon som skal ivareta kvinnenes og bygdefolkets kulturelle, sosiale og økonomiske interesser og bygge på likeverd, demokrati og kristen kulturarv.»

HØRINGEN

Norges Bygdekvinnelag mottok i alt 143 høringsvar. Det var god oppslutting til styrets forslag til formålsparagraf (73% av svarene). Likevel var det flere som hadde kommentar og forslag til endringer særlig knyttet til ønsket om at primærnæringene (21.6% av svarene) og kristen kulturarv

(20,9% av svarene) skulle tas inn igjen. Det var også noen kommentarer til bruk av ordet bygd og bygdefolket. Her ønsket flere å heller bruke begrepet lokalsamfunn (11% av svarene). I tillegg var det flere som ønsket at begrepet kulturarv skulle tas i bruk (10,4%). Når det gjelder ønske om å få helse inn i formålet var det kun 2,7 prosent av svarene som har kommentert dette.

STYRETS VURDERING

Dagens formålsparagraf har stått uendret over lang tid. I sin nåværende språkdrakt er den vanskelig å bruke i det daglige arbeidet og i kommunikasjon av organisasjonens formål og de verdiene den står for. For at medlemmene og verden rundt oss lettere skal forstå betydningen av hvem Norges Bygdekvinnelag er, har styret i Norges Bygdekvinnelag foreslått en formålsparagraf tilpasset den tiden vi lever i og utviklingen av organisasjonen.

Høringen viste et sterkt engasjement knyttet til å synliggjøre norsk matproduksjon i vårt formål. Dette er en svært viktig verdi og identitet for våre medlemmer. Dette opplevde mange at ikke kom tydelig nok frem i forslaget som ble sendt på høring. Styret foreslår derfor at norsk matproduksjon tas inn i formålet. Dette henger også godt sammen med resultatene fra medlemsundersøkelsen gjennomført våren 2025.

Det var også et engasjement for å beholde kristen kulturarv og å innlemme begrepet kulturarv i formålet. Selv om flertallet støtter styrets forslag mener styret at det er en god løsning å ta inn begrepet felles kulturarv i formålet. Dette mener vi tar opp i seg vår kristne kulturarv og historie i

tillegg til det mangfoldet som den norske kulturarven og våre tradisjoner representerer.

Noen av høringene reagerer på at vi ekskluderer folk i byer og har kommet med alternative forslag. Styret mener dette er viktige innspill da bruk av ordene bygd og bygdefolk kan oppfattes for smalt i forhold til vårt ønske om medlemmer fra hele landet og i både bygd og by. Styret foreslår derfor å heller bruke begrepet lokalsamfunn og fjerner ordene bygd og bygdefolk fra forslaget. Når det gjelder begrepet helse inn i formålet er det svært få som har tatt opp dette (2,7 prosent av svarene). Styret mener at helse ikke er en del av vårt hovedformål slik det for eksempel er for Norske kvinners Sanitetsforening. Derimot har våre aktiviteter en klar effekt på vår fysiske og psykiske helse. Styret opprettholder derfor sitt forslag.

Forslag til vedtak

§1 Organisasjonen sitt formål (bokmål)

«Norges Bygdekvinnelag arbeider for levende og inkluderende lokalsamfunn. Vi er partipolitisk uavhengige og en pådriver for norsk matproduksjon, likeverd, demokrati og mangfold. Vi styrker kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og praktiske aktiviteter med respekt for vår felles kulturarv og et blikk mot framtiden.»

§1 Organisasjonen sitt formål (nynorsk)

«Norges Bygdekvinnelag arbeider for levande og inkluderande lokalsamfunn. Vi er partipolitisk uavhengige og ein pådrivar for norsk matproduksjon, likeverd, demokrati og mangfald. Vi styrker kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og praktiske aktivitetar med respekt for vår felles kulturarv og eit blikk mot framtida»

VEDLEGG

Leseveileder for modernisering av formålsparagrafen.

Sak 11b

§6g1 Landsmøtets/årsmøtets gjøremål – redaksjonell endring

BAKGRUNN

Under landsmøte i 2024 i forbindelse med sak 16 vedtektsendringer – §6g1 om landsmøtets/årsmøtets gjøremål ble det lagt inn en note under §6g1:

Landsmøtets/årsmøtets gjøremål, g Velge 1: Nestleder i distriktslag og lokallag velges av styret for et år av gangen.

Bakgrunnen for dette var å presisere at rollen som nestleder i distriktslaget og lokallaget velges av styret for et år av gangen blant styremedlemmene som ellers er valgt for 2 år.

I gjeldende vedtekt §6g1 står det følgende:
Velge: 1. Leder, nestleder og styremedlemmer med vararepresentanter for gjeldende organisasjonsledd. For sentralstyret velges 2. nestleder. For sentralstyret velges alle for to år, mens for distriktslag og lokallag velges leder og nestleder for ett år av gangen og øvrige styremedlemmer for to år på en slik måte at bare halvparten av styremedlemmene er på valg samtidig.

STYRETS VURDERING

Styret i Norges Bygdekvinnelag forslår å fjerne noten fra vedtekten, presisere og legge den direkte inn i dagens vedtekt §6g1. Dette er også i tråd med Brønnøysundregisterets nye praksis for registrering av styreverv.

Forslag til vedtak

Velge:

1. Leder, nestleder og styremedlemmer med vararepresentanter for gjeldende organisasjonsledd. For sentralstyret velges 2. nestleder. For sentralstyret velges alle for to år, mens for distriktslag og lokallag velges leder for ett år av gangen og øvrige styremedlemmer for to år på en slik måte at bare halvparten av styremedlemmene er på valg samtidig. Nestleder konstitueres av styret i distriktslag og lokallag for et år av gangen blant de øvrige styremedlemmene.
2. Medlemmer med vararepresentanter til valgnemnda.
3. Utsendinger til landsmøte/årsmøte.
4. Møteleder med vara for kommende landsmøte/årsmøte.
5. Revisor/revisorer og fastsette godtgjørelse for tillitsvalgte revisorer. Etter forslag fra valgnemnda fastsette godtgjørelse til tillitsvalgte, godtgjørelse for reise-, kost- og oppholdsutgifter, evt. andre godtgjørelser. Behandle andre saker som legges fram. Føre protokoll.

Sak 12

Politisk plattform Norges Bygdekvinnelag

BAKGRUNN

En politisk plattform er et dokument som beskriver de grunnleggende verdiene, målene og den konkrete politikken organisasjonen ønsker å gjennomføre. Politisk plattform skal til enhver tid vise Norges Bygdekvinnelags politiske engasjement. Plattformen ble sist revidert i 2022. Organisasjonen vår er under kontinuerlig utvikling og det er derfor behov for en revidering av våre standpunkter og vår strategi for å oppnå våre mål.

Styret i Norges Bygdekvinnelag har siden landsmøte i 2024 arbeidet med vår politiske plattform parallelt med modernisering av formålspargrafen og strategi mot 2030.

Styret sende forslag til revidert politisk plattform på høring høsten 2025 med høringsfrist 9. november.

HØRING

Norges Bygdekvinnelag mottok i alt 143 høringsvar. Det var god oppslutting rundt styrets forslag til revidering av politisk plattform og mange støtter strukturen, temaene og de konkrete kravene. I alt mellom 80–90 prosent. Likevel viste høringen et behov for å gjøre justeringer i noen av kravene og formuleringer.

Høringen viste at det er ulik tolkning av hva Norges Bygdekvinnelag sitt arbeid med inkludering og mangfold i praksis. Med inkludering og mangfold mener Norges Bygdekvinnelag at våre aktiviteter skal være lavterskel og åpen for alle.

Noen av høringsinstansene ønsket å ta inn kvinnehelse som et eget tema. Mye av Norges Bygdekvinnelags aktiviteter har en positiv effekt på helsen, men Norges Bygdekvinnelag arbeider ikke spesifikt med temaet kvinnehelse. Tilsvarende gjelder også for folkehelse.

STYRETS VURDERING

På bakgrunn av høringsinnspillene har styret i Norges Bygdekvinnelag tilpasset sitt forslag til revidering av politisk plattform.

Forslag til vedtak

Politisk plattform godkjennes.

VEDLEGG

Politisk plattform for Norges Bygdekvinnelag.

Vedlegg | sak 12

Politisk plattform

1 VÅRT FORMÅL

«Norges Bygdekvinnelag arbeider for levende og inkluderende lokalsamfunn. Vi er partipolitisk uavhengige og en pådriver for norsk matproduksjon, likeverd, demokrati og mangfold. Vi styrker kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og praktiske aktiviteter med respekt for vår felles kulturarv og et blikk mot framtiden.»

Gode liv i levende lokalsamfunn

Norges Bygdekvinnelag er en frivillig organisasjon som er uavhengig av partipolitikk. Vi jobber for aktive lokalsamfunn og for at alle skal ha like muligheter, uansett bosted. Internasjonal kvinnesolidaritet er også en viktig del av vårt engasjement.

Bygdene er ryggraden i storsamfunnet. Her skaper vi verdier, forvalter ressurser og står for viktig beredskap. Men viktigst av alt: Bygda er hjemmet og arbeidsplassen til en stor del av befolkningen. Vårt arbeid er hverdagsberedskap i praksis.

Målet vårt er å skape gode liv i levende bygder. Det betyr mye å bo et sted der alle føler nærhet og tilhørighet. Som bygdekvinner inkluderer vi alle, bygger tillit og deler kunnskap. Vi vet at det å ta vare på både mennesker, kultur og natur over hele landet, er grunnen til at Norge er et av verdens beste land å bo i.

Vår politiske plattform er delt inn i seks hoveddeler:

- Frivillighet
- Offentlige tjenester
- Kvinners rettigheter og muligheter
- Praktisk matkunnskap
- Bærekraftig ressursbruk
- Matberedskap på naturens premisser

1. Frivillighet

Frivilligheten er limet i samfunnet vårt. Frivillige organisasjoner løser oppgaver og skaper møteplasser der folk trives. Her møtes vi på tvers av generasjoner og bakgrunn for å dele engasjement, aktiviteter og opplevelser. Slike fellesskap bygger varme, inkluderende og levende lokalsamfunn for alle.

BEREDSKAP OG TRYGGE LOKALSAMFUNN

Frivilligheten er sentral for Norges beredskap. I krisetider er vi helt avhengige av at vi kjenner og stoler på hverandre. Bygdekvinnes arbeid med inkludering, praktisk matkunnskap og sosiale nettverk er hverdagsberedskap i praksis. Slik innsats bygger trygge og robuste lokalsamfunn. Stortinget anerkjente i 2025 Norges Bygdekvinnelag som en organisasjon for mat- og omsorgsberedskap.

VI MENER AT:

- 1. Frivilligheten må med i alle planer.**
Vår rolle i den sivile beredskapen må anerkjennes og tas med i alt fra stortingsmeldinger til lokale planer.
- 2. Støtten til frivillig beredskap må økes.**
Organisasjoner som tar ansvar for tryggheten vår, trenger bedre økonomiske rammer.
- 3. Mat- og omsorgsberedskap må prioriteres.**
Justis- og beredskapsdepartementet bør gi økt støtte til organisasjoner som Norges Bygdekvinnelag.
- 4. Vi må sitte ved bordet.**
Frivillige organisasjoner bør ha en fast plass i beredskapsrådene, både i kommunen, i regionen og nasjonalt.

82 **BEDRING AV FRIVILLIGHETENS KÅR**

83 Det koster penger å drive frivillige aktiviteter og
84 organisasjoner. Frivilligheten bidrar med mye
85 som verken det offentlige eller private kan løse
86 alene. Skal vi fortsette å ta på oss viktige oppgaver
87 i framtiden, trenger vi forutsigbare ordninger.
88 Statsbudsjettet må sikre frivilligheten en stabil
89 drift som gjør det mulig å planlegge for fremtiden.

90

91

92 **VI MENER AT:**

- 93 **1. Frivilligheten trenger trygge rammer.**
94 Frivillige organisasjoner må få gode og
95 forutsigbare vilkår som sikrer et levende
96 organisasjonsliv i hele landet.
- 97 **2. Full momskompensasjon skal være en**
98 **rettighet.** Frivillige organisasjoner må få
99 tilbakebetalt all moms på varer og tjenester
100 gjennom en fast og trygg ordning.
- 101 **3. Støtten til Norges Bygdekvinnelag må styrkes.**
102 Den årlige støtten over statsbudsjettet må
103 økes og justeres i takt med prisstigningen.
- 104 **4. Bygdekvinnene må inn på flere budsjetter.**
105 Siden vi jobber med viktige oppgaver innenfor
106 for eksempel kultur og beredskap, må organisa-
107 sjonen få støtte fra flere departementer enn i dag.
- 108 **5. Frivilligheten må støttes med regionale og**
109 **lokale midler.** Kommuner og fylkeskommuner
110 må legge bedre til rette for frivillig arbeid
111 gjennom økt økonomisk støtte.

112

113

114 **MANGFOLD OG INKLUDERING**

115 Mangfold gjør samfunnet vårt sterkere og rikere.
116 Vi skal bygge fellesskap der alle er inkludert,
117 uansett hvem de er eller hvor de kommer fra. Alle
118 som bor i Norge, skal ha de samme mulighetene
119 til å delta og bidra i hverdagen. Frivilligheten har
120 en unik kraft til å skape engasjement og endre
121 samfunnet til det bedre.

122

123 Norges Bygdekvinnelag er en viktig ressurs som
124 skal brukes mer i det nasjonale inkluderingsar-
125 beidet. Et tettere og mer forpliktende samarbeid
126 mellom det offentlige og frivilligheten er nødvendig
127 for å lykkes. Frivilligheten skal ikke ta over opp-
128 gavene til det offentlige, men bidra med det som
129 skaper ekstra trygghet og tilhørighet i lokalsamfunnet.

130

131 **VI MENER AT:**

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151 **2. Offentlige tjenester**

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162 **VI MENER AT:**

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

1. **Vi må eie våre egne ressurser.** Lokalt og nasjonalt eierskap til naturressurser og bedrifter er avgjørende for å sikre verdiene våre for fremtiden.
2. **Husbanken må sikre boligtilbud i distriktene.** Tilskudd til boliglån må økes slik at det blir lettere for folk å bygge og bo i bygdene.
3. **Offentlige tjenester må være nær folk.** Alle skal ha god tilgang til barnehage, skole og helsetjenester, uansett hvor i landet de bor.
4. **Høyhastighetsbreddband til alle.** Stabilt og raskt nett er i dag like viktig som strøm og vann og må rulles ut til alle.
5. **Kollektivtilbudet må fungere i hverdagen.** Vi trenger transportløsninger som er tilpasset distriktene, med enkle og smarte måter å komme seg fram på.
6. **Utdanning og kultur skal være tilgjengelig for alle.** Alle skal ha mulighet til å ta høyere utdanning og oppleve et rikt kulturliv der de bor.

183 **3. Kvinners rettigheter** 184 **og muligheter** 185

186 Norges Bygdekvinnelag mener at alle skal ha
187 like muligheter og plikter til å delta i samfunnet.
188 Fellesskapet vårt blir sterkere og rikere når alle
189 får bruke evnene sine. Når vi er likestilte i
190 arbeidslivet, skaper vi et samfunn med mer
191 kunnskap, kultur og tradisjoner. For oss er det
192 viktig å bygge sterke bånd mellom kvinner her
193 hjemme, og stå sammen med bygdekvinner
194 over hele verden.

195 196 197 **KVINNELIG GRÜNDERSKAP**

198 I distriktene våre er mulighetene mange for
199 å skape jobber av ressursene vi har rundt oss.
200 Likevel ser vi at veien til å starte egen bedrift er
201 for lang for mange kvinner. Selv om nesten fire
202 av ti som ønsker å starte for seg selv er kvinner,
203 er det bare to av ti som faktisk gjør det. Slik kan
204 det ikke være.

205
206 Vi trenger en politikk som satser på kvinnelige
207 gründere, også de med minoritetsbakgrunn. Når
208 kvinner i distriktene lykkes med sine bedrifter,
209 skaper det ringvirkninger for hele landet. Det gir
210 flere arbeidsplasser, økt bosetting og levende
211 lokalsamfunn som vi alle tjener på.

212 213 **VI MENER AT:**

- 214 **1. Støtteordningene må treffe kvinner bedre.**
215 Det offentlige må sørge for at en større del
216 av etablerertilskuddene går til kvinnelige
217 gründere.
- 218 **2. Norge trenger et eget gründerprogram for**
219 **kvinner.** Vi må starte et nasjonalt program
220 som har som mål å få opp andelen kvinner
221 som starter egen bedrift og sikre oppfølging
222 over tid. Det kan løses med mentorordning.
- 223 **3. Innovasjon Norge må satse på distriktene.**
224 Midler til kvinnelige gründere som vil skape
225 verdier i bygdene, må prioriteres høyere enn
226 i dag.
- 227 **4. Veiledningen må bli bedre for alle.** Inn-
228 vandrerkvinner med gründerambisjoner
229 må få god og tydelig hjelp til å forstå lover
230 og regler i det norske næringslivet.

231 **ET LIKESTILT ARBEIDSLIV**

232
233 Lik lønn for likt arbeid er grunnmuren i et rettferdig
234 arbeidsliv. Selv om vi har kommet langt, er ikke
235 kampen vunnet. Vi har fortsatt en vei å gå før alle
236 — uavhengig av kjønn, bakgrunn eller funksjonsevne
237 — får de samme mulighetene til å bruke evnene
238 sine. Norges Bygdekvinnelag krever en kraftfull
239 innsats for å skape et arbeidsliv der det er plass
240 til alle.

241 242 **VI MENER AT:**

- 243 **1. Heltid skal være hovedregelen.** Retten
244 til heltidsarbeid må inn i lovverket, slik at
245 flere får den økonomiske tryggheten en
246 full stilling gir.
- 247 **2. Diskriminering i arbeidslivet må stoppes.**
248 Vi trenger et sterkere lovvern og en satsing
249 på gode holdninger for å sikre at alle blir
250 behandlet likt når de søker jobb.
- 251 **3. Folk må få bruke evnene sine der de bor.**
252 Offentlige fagmiljøer og kompetansearbeids-
253 plasser må i større grad flyttes ut til distriktene.
- 254 **4. Kvinner i landbruket trenger trygghet.** De
255 som jobber i primærnæringene, må ha de
256 samme rettighetene til velferdsordninger
257 som alle andre i arbeidslivet.

258 259 260 **KVINNERS INNFLYTELSE, LIVSVILKÅR** 261 **OG INTERNASJONAL SOLIDARITET**

262 Alle kvinner må ha rett til å bestemme over egen
263 kropp, eget liv og egne ressurser. Slik selvbe-
264 stemmelse er like viktig i Norge som i resten av
265 verden. Vold og overgrep mot kvinner og barn
266 kan aldri aksepteres. Kvinner som deler eiendom
267 eller bedrift med en partner, må ha full oversikt
268 over sine rettigheter og tilgang til juridisk hjelp.
269 Å styrke bygdekvinners tilgang til kapital, eiendom
270 og utdanning er en investering i fremtiden. Når vi
271 satser på kvinner, styrker vi samtidig familiene og
272 hele lokalsamfunnet.

273 274 **VI MENER AT:**

- 275 **1. Kvinners stemme må høres.** Alle kvinner
276 skal ha trygghet og mulighet til å tale fritt
277 og uttrykke seg i det offentlige rom.
- 278 **2. Retten til egen helse er grunnleggende.**
279 Alle skal ha kunnskap om egne rettigheter
280 og tilgang til god helse gjennom hele livet,
281 både fysisk, mentalt og sosialt.

282

- 283 **3. Kvinner må ha tilgang til egne ressurser.** Vi
 284 må sikre at kvinner får utdanning, rett til egen
 285 jord og mulighet til å ta opp lån, slik at de kan
 286 produsere mat og skape trygghet for seg og
 287 sin familie.
- 288 **4. Solidariteten må være grenseløs.** Vi skal
 289 jobbe aktivt for å styrke kvinners rettigheter
 290 og livsvilkår over hele verden.

291
 292
 293
 294
 295

4. Praktisk matkunnskap

296 Matkunnskap er kunnskap for fremtiden. Ved å
 297 bruke lokale råvarer og kjenne mattradisjonene
 298 våre, står vi sterkere rustet for det som kommer.
 299 Skulle strømmen gå eller butikkhyllene bli
 300 tomme, må vi kunne bruke metodene som
 301 fungerte før elektrisiteten kom.

302

303 Vi trenger kunnskap om tradisjonelle teknikker
 304 for å konservere og tilberede mat over åpen
 305 flamme eller med enkle hjelpemidler. En stor
 306 satsing på praktisk matkunnskap i hele befolkningen
 307 er avgjørende for Norges matberedskap. Slik inn-
 308 sats redder liv og skaper trygghet i hverdagen.

309

310

MAT OG HELSE I SKOLEN

312 Praktisk matkunnskap må få en større plass
 313 i skolen. Gode vaner og praktiske ferdigheter
 314 som læres tidlig, varer hele livet. Gir vi barna våre
 315 denne kunnskapen i grunnskolen, vil hele landet
 316 få bedre beredskap i løpet av bare én generasjon.
 317 Barn og unge trenger kunnskap for å kunne ta
 318 gode og sunne valg i en hverdag full av inntrykk.
 319 Slik læring er avgjørende for både folkehelsen
 320 og landets sikkerhet. Når vi lærer de unge å
 321 mestre maten, bygger vi samtidig et tryggere
 322 og sunnere Norge.

323

VI MENER AT:

- 325 **1. Lærere i mat og helse må ha riktig kompetanse.** Det må stilles tydelige krav til faglig
 326 bakgrunn for alle som skal undervise barn
 327 og unge om mat og ernæring.
- 329 **2. Faget mat og helse trenger flere timer.**
 330 Skolen må sette av mer tid til undervisning,
 331 slik at elevene faktisk får lære de praktiske
 332 metodene og ferdighetene de trenger.
- 333 **3. Skolekjøkkenet må få et økonomisk løft.** Vi
 må sikre nok penger til gode lokaler, skikkelige

334 utstyr og råvarer av god kvalitet i undervis-
 335 ningen.

336

337

FOLKEHELSE

339 Et sunt folk er grunnlaget for en god beredskap.
 340 I dag er et dårlig kosthold en av våre største
 341 helseutfordringer. Vi ser at stadig flere rammes
 342 av livsstilssykdommer som diabetes og fedme.
 343 Skal vi snu utviklingen, må vi starte med barna.
 344 Gode matvaner som legges i barndommen, har
 345 alt å si for helsen resten av livet. Ved å gi de unge
 346 en sunn start, bygger vi et sterkere og mer mot-
 347 standsdyktig samfunn.

348

VI MENER AT:

- 350 **1. Gratis skolemåltid må bli en rettighet.** Alle
 351 elever skal ha rett til et sunt og daglig måltid
 352 i skolen, og kravet må inn i lovverket.
- 353 **2. Sunn mat skal være en selvfølge i hele oppveksten.** Barnehager og skolefritidsord-
 354 ninger må sørge for at barna får servert
 355 næringsrike måltider hver dag.
- 357 **3. Det offentlige må velge norsk og lokalt.**
 358 Sykehus, eldrehjem, skoler og kantiner må
 359 så langt det er mulig bruke norske og lokale
 360 råvarer når de kjøper inn mat.

361

362

IMMATERIELL KULTURARV

364 Store deler av vår levende kulturarv står i fare
 365 for å gå tapt. Gamle tradisjoner bærer på viktig
 366 kunnskap om hvordan vi kan leve godt og bruke
 367 ressursene våre på en klok måte. Norges Bygde-
 368 kvinnelag gjør en stor innsats for å holde disse
 369 verdiene levende, spesielt gjennom å lære bort
 370 praktisk matkunnskap til nye generasjoner.
 371 Norges Bygdekvinnelag har status som rådgivende
 372 organisasjon for UNESCO på mattradisjoner i Norge.

373

374 Myndighetene må styrke arbeidet med å ta vare
 375 på tradisjonskunnskapen vår. I et beredskaps-
 376 perspektiv er slike ferdigheter helt avgjørende
 377 for at vi skal kunne klare oss i fremtiden.

378

VI MENER AT:

- 380 **1. Levende kulturarv må sidestilles med bygg og gjenstander.** Tradisjonell kunnskap og
 381 matkultur må få samme status og økonomiske
 382 støtte som fysiske kulturminner.
- 384 **2. Frivillige organisasjoner trenger trygghet.**
 385 Lag og foreninger som holder liv i gamle

- 386 tradisjoner, må sikres forutsigbare vilkår og
387 fast økonomisk støtte til arbeidet sitt.
- 388 **3. Vi trenger en egen stortingsmelding om**
389 **immateriell kulturarv.** Regjeringen må ta
390 initiativ til en helhetlig plan for å styrke den
391 levende kulturarven i Norge.
- 392 **4. Norge må holde sine internasjonale løfter.**
393 Vi må jobbe systematisk for å oppfylle for-
394 pliktelsene i UNESCOs konvensjon om
395 bevaring av immateriell kulturarv.

5. Bærekraftig ressursbruk

400 Kloden har nok ressurser til å dekke alles behov,
401 men ikke alles overforbruk. Fremtidens samfunn
402 må bygges på en fornuftig og lokal bruk av det vi
403 har felles. Vi trenger systemer som setter bære-
404 kraft først, og kunnskap om hvordan vi forvalter
405 naturen på best mulig måte.

406 Som samfunn og enkeltpersoner må vi redusere
407 forbruket, kaste mindre og utnytte alle ressurser
408 fullt ut. Flere av oss bør bli produsenter og ikke
409 bare forbrukere. Å dyrke sin egen mat, sy sine
410 egne klær, bruke hele dyret og reparere fremfor
411 å kjøpe nytt, er ferdigheter som gir oss makt til
412 å endre verden. Slik kunnskap er selve motoren
413 i det grønne skiftet, og den må støttes og deles
414 av alle.

KJEDEMAKT OG MATMANGFOLD

415 Forbrukerne fortjener et best mulig utvalg av
416 sunne, norske produkter. Skal vi få til et slikt
417 mangfold, må matkjedene reguleres strengere
418 slik at veien til butikkhyllene blir kortere. Særlig
419 de som produserer lokalmat, driver i liten skala
420 eller satser økologisk, møter i dag store hindringer
421 for å nå ut til kundene.

422 Prisen på dagligvarer må gjenspeile kvalitet og
423 produksjonskostnader. En større del av inntektene
424 i verdikjeden må gå til primærprodusentene. Vi
425 må også regulere kjedenes egne merkevarer, da
426 de presser ut uavhengige aktører og bidrar til
427 mindre matmangfold og innovasjon i markedet.

434
435
436
437

VI MENER AT:

- 438 **1. Maktkonsentrasjonen i matbutikkene må**
439 **brytes.** Myndighetene må regulere matkjedene
440 strengere og sette grenser for kjedenes egne
441 merkevarer, slik at de ikke kveler mangfoldet.
- 442 **2. Lokalmat må bli lovfestet i offentlige innkjøp.**
443 Kommuner og fylker må følge opp reglene
444 for innkjøp av lokalmat, og kravet om å bruke
445 norske råvarer må inn i lovverket.
- 446 **3. Vi må vite hvor maten kommer fra.** Alle
447 matvarer skal merkes tydelig med både inn-
448 hold og opprinnelse. Vi krever at det innføres
449 krav om opprinnelsesmerking også på brød
450 og bakevarer.
- 451 **4. Butikkhyllene må romme hele mangfoldet.**
452 Det må bli enklere for oss å kjøpe råvarer som
453 sau, kje og høne, ulike stykningsdeler og
454 frukt og grønt med «skjønnhetsfeil». Vi vil ha
455 tilgang til norsk bygg og planter gjennom en
456 mye større del av sesongen.
- 457 **5. Nærbutikken må sikres.** Merkur-ordningen,
458 som gir livsviktig støtte til de små dagligvare-
459 butikkene i distriktene, må styrkes for å
460 bevare levende lokalsamfunn.

FOREBYGGING AV MATSVINN

461 Tradisjonell matkunnskap er nøkkelen til å bruke
462 ressursene våre best mulig. Vi sikrer god ressurs-
463 utnyttelse i praksis når vi bruker hele dyret, fra
464 hode til hale. Kunnskap om hvordan vi konserve-
465 rer frukt, bær, kjøtt og grønnsaker hjelper oss
466 å ta vare på maten mye lenger.

467 Økt kjennskap til norske kornsorter, som bygg,
468 gjør at vi kan erstatte importerte varer med kort-
469 reiste råvarer. Samtidig gir kunnskap om ville vekster
470 og naturens artsmangfold oss et rikere utvalg på
471 kjøkkenet. Å spise lokal mat i sesong fjerner
472 unødvendig transport, gir ferskere råvarer og
473 sørger for at mindre mat går til spille.

VI MENER AT:

- 474 **1. Sammenhengen mellom mat og klima må**
475 **bli tydeligere.** Myndighetene må bli flinkere
476 til å kommunisere hvordan valget av lokale
477 råvarer henger sammen med miljøet og
478 klodens fremtid.
- 479 **2. Tradisjonsmaten må inn i klasserommet.**
480 Kunnskap om norske råvarer og konservering
481 må inn i læreplanene i skolen.

490 **3. Kostholdsrådene må være norske og**
 491 **praktiske.** Når staten gir råd om hva vi bør
 492 spise, må de ta utgangspunkt i norske ressurser,
 493 mat i sesong og kunnskap som faktisk kan
 494 brukes på kjøkkenet.

495
 496

497 **BÆREKRAFTIG FORBRUK**

498 Produksjon og fjerning av avfall krever enorme
 499 ressurser, enten det gjelder mat, klær eller andre
 501 varer. Både bedrifter og privatpersoner må redusere
 502 forbruket, reparere det vi eier og resirkulere det
 503 som er utslitt.

504

505 Vi trenger kortere avstand mellom de som lager
 506 varene og de som bruker dem. Mer av det vi trenger
 507 i hverdagen må kunne kjøpes lokalt, slik at veien
 508 fra produksjon til butikkhylle blir så kort som mulig.

509

510 **VI MENER AT:**

- 511 **1. Det offentlige skal velge norske varer.**
 512 Gjennom sine innkjøp har stat og kommune
 513 et stort ansvar for å velge norske råvarer og
 514 produkter så langt det overhodet er mulig.
- 515 **2. Staten må heie på direkte handel.** Myndig-
 516 hetene bør støtte salgskanaler der produsent
 517 og forbruker møtes direkte, slik at veien blir
 518 kortest mulig for mat og andre lokale varer.
- 519 **3. Organisasjoner som lærer bort praktiske**
 520 **ferdigheter, må få mer støtte.** Vi må styrke
 521 de som jobber med holdningsendring og
 522 sprer kunnskap om matlaging, reparasjon
 523 og bærekraftig forbruk.
- 524 **4. Det må lønne seg å reparere.** Vi må gjøre
 525 det billigere å ta vare på det vi eier enn å
 526 kjøpe nytt. Et viktig skritt er å fjerne momsen
 527 på salg av bruktklær og reparasjonstjenester.

528

529

530

531 **6. Matberedskap på** 532 **naturens premisser**

534 Et aktivt landbruk med bønder over hele landet
 535 er avgjørende for nasjonal selvforsyning og mat-
 536 sikkerhet. Landbruket skaper liv i bygdene og
 537 sikrer oss trygg mat. Vi trenger en politikk som
 538 øker selvforsyningen og utnytter norske ressurser
 539 bedre i alle deler av landet.

540

541 Internasjonalt må bønder få bedre tilgang til jord,
 542 lån, kunnskap og markeder. Retten til å bruke

543 egne såfrø og lokale sorter må beskyttes. Alle
 544 folk og stater må ha rett til å styre sin egen mat-
 545 produksjon, slik at de kan sikre nok og sunn mat
 546 tilpasset sin egen kultur og sine egne ressurser.

547

548

549 **NASJONAL MATPRODUKSJON** 550 **OG MATSIKKERHET**

551 Norge er ansvarlig for å produsere vår egen mat.
 552 Skal vi oppnå reell matsikkerhet, trenger vi en
 553 politikk som tar i bruk jorda over hele landet. Vi
 554 må ha virkemidler som beskytter produksjonen
 555 og sikrer bonden økonomiske rammer til å satse
 556 på fremtiden.

557

558 For å øke produksjon av norsk matkorn, har aktørene
 559 i verdikjeden for korn satt seg et mål om at 90
 560 prosent av matkornet vi forbruker i Norge skal
 561 være produsert på norske jorder innen 2030.

562

563 Ekte matsikkerhet betyr å verne matjorda, bygge
 564 opp beredskapslagre og sørge for et aktivt landbruk
 565 basert på norske ressurser. Slik nasjonal råderett
 566 skaper et samfunn som står støtt i møte med en
 567 usikker verden.

568

569 **VI MENER AT:**

- 570 **1. Tollvernet må styrkes.** Vi må beskytte
 571 produksjonen av matvarer som Norge har
 572 naturgitte forutsetninger for å lage selv.
- 573 **2. Det skal lønne seg å være bonde.** Bønder
 574 skal ha inntekt, velferdsordninger og arbeids-
 575 vilkår på linje med andre grupper i samfunnet.
- 576 **3. Det må produseres mat i hele landet.** Det
 577 sikrer vi med store og små bruk.
- 578 **4. Matjorda må få et absolutt vern.** Vi krever
 579 en nullvisjon for nedbygging av matjord, slik
 580 at vi ikke ofrer fremtidig matproduksjon for
 581 andre formål.
- 582 **5. Beredskapslagringen må flyttes ut til**
 583 **distriktene.** Lagring av matkorn og såfrø
 584 må styrkes, og lagrene bør fordeles både
 585 sentralt, regionalt og lokalt på gårdene.
- 586 **6. Matsuverenitet skal ligge til grunn for**
 587 **all handel.** Retten til å produsere mat til
 588 egen befolkning må anerkjennes som et
 589 grunnleggende prinsipp for alle land.

590

591

592 **MILJØVENNLIG MATPRODUKSJON**

593 Ressursene i jord, skog, fjell og hav skal brukes
 594 og tas vare på i et evighetsperspektiv. Vi skal

595 høste av naturen uten å ødelegge økosystemene
596 eller bidra til klimaendringer. Naturen skal kunne
597 gi oss mat i all fremtid.

598
599 Norge er et gressland med enorme utmarksbeiter
601 og lite dyrket mark. Vi må bruke disse naturres-
602 sursene slik at vi er selvforsynt med kjøtt og melk,
603 samtidig som vi produserer mer frukt, bær og
604 matkorn tilpasset norsk klima og matkultur.
605 Maten bør produseres med minst mulig import
606 og mest mulig på norske ressurser. Vi må legge til
607 rette for lokal foredling og distribusjon. Vi trenger
608 andelslandbruk, småskala matproduksjon,
609 markedshager og parsellhager over hele landet.

610

611 VI MENER AT:

612 **1. Norsk matproduksjon skal bygge på norske**
613 **ressurser.** Vi må øke andelen norske råvarer
614 i offentlige innkjøp og sikre at maten vår
615 produseres på det jorda og naturen her
616 hjemme kan gi oss.

617 **2. Landbruket må rustes for et klima i end-**
618 **ring.** Vi må satse på nasjonal produksjon av
619 frø og settepoteter, og utvikle korn, frukt og
620 grønnsaker som tåler fremtidens værforhold.

621 **3. Beiteressursene og utmarka må brukes**
622 **bedre.** De grovførbaserte næringene må
623 styrkes og stølsdrift og seterkultur må sikres
624 en fremtid. Samtidig må vi øke produksjonen
625 av plantebasert mat tilpasset norske forhold.

626 **4. Økologisk jordbruk trenger en reell**
627 **satsing.** Det nasjonale målet om ti prosent
628 økologisk produksjon må nås innen 2032
629 gjennom målrettede tiltak.

630 **5. Vi må sikre rekrutteringen til norsk**
631 **landbruk.** Det må legges til rette for at unge
632 bønder ser en fremtid i yrket og ønsker å
633 satse på matproduksjon over hele landet.

634 **6. Matsvinn og plastbruk skal minimeres.**
635 Vi må stille krav til mindre avfall og smartere
636 emballasje i alle ledd — fra bonden og
637 industrien til butikken og kjøkkenbenken
638 hjemme.

639

640

641 BRUK AV GMO (GENMODIFISERTE 642 ORGANISMER) I MATPRODUKSJONEN

643 Forbrukerne skal kunne stole på maten. Vi krever
644 full kontroll over hva vi spiser, samtidig som
645 naturens egen balanse må beskyttes.

646 Trygg mat betyr naturlige råvarer fra en produksjon
647

648 som tar vare på helse og miljø for fremtidige
649 generasjoner. En restriktiv linje til genmodifisering
650 sikrer både matsikkerhet og biologisk mangfold.

651

652 VI MENER AT:

653 **1. Føre-var-prinsippet må styre all fremtidig**
654 **GMO-regulering.** All forvaltning av genmo-
655 difiserte organismer skal prioritere helse,
656 miljø og naturens langsiktige balanse fremfor
657 kortsiktig gevinst.

658 **2. Regelverket må omfatte alle former for**
659 **genredigering.** Lovverket skal gjelde for
660 samtlige genmodifiserte organismer, inkludert
661 ny teknologi for genredigering, slik at vi har
662 en helhetlig kontroll med alt som settes ut
663 i naturen eller brukes i mat.

664 **3. Uavhengig kontroll og sporing må lovfestes.**
665 **Myndighetene skal sikre at alle GMO-er**
666 **gjennomgår uavhengige risikovurderinger.**
667 Det må stilles strenge krav til sporbarhet og
668 kontinuerlig overvåking ved utsetting i naturen.

669 **4. Retten til GMO-frie valg må sikres gjennom**
670 **tydelig merking.** All bruk av genmodifisering
671 må merkes klart, slik at både produsenter og
672 forbrukere beholder retten til å velge GMO-
673 frie frø, dyr, fôr og matvarer.

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

Sak 13

Strategi mot 2030

BAKGRUNN

Et strategidokument er en fremstilling av hvordan og med hvilke strategiske grep skal organisasjonens klare å nå sine mål. Strategien er grunnlaget for arbeidsplanen. Denne viser til konkrete tiltak knyttet til hvert strategiske grep.

Organisasjonen vår er under kontinuerlig utvikling i takt med endringer i samfunnet og det politiske landskapet. Det er derfor behov for en revidering av våre politiske standpunkter og som følge av dette endring og tilpasning av strategi for å oppnå våre mål.

HØRING

Det var god oppslutning rundt styrets forslag til strategi mot 2030, og mange støtter strukturen, temaene og de konkrete grepene. I alt mellom 80–90 prosent. Likevel viser høringen et behov for å gjøre justeringer i noen av de strategiske grepene.

89 prosent av høringsinstansene har vært positive til styrets forslag til ny visjon. Likevel var det noen kommentarer og forslag til ny visjon.

STYRETS VURDERING

Styret i Norges Bygdekvinnelag har på bakgrunn av høringen gjort noen justeringer i de strategiske grepene. Når det gjelder visjonen har styret valgt å opprettholde sitt forslag. Styret mener at forslaget svarer godt på hva en visjon skal være og henger godt sammen med forslaget til modernisering av formålsparagrafen, og den politiske plattformen. Forslaget til den nye visjonen viser tydelig retningen og formålet for Norges Bygdekvinnelag. Slik som kunnskapsdeling, arbeid for felleskap og inkludering.

På bakgrunn av høringsinnspillene har styret i Norges Bygdekvinnelag tilpasset sitt forslag til strategi mot 2030.

Forslag til vedtak

Strategi mot 2030 godkjennes.

VEDLEGG

Strategi mot 2030
Leseveileder for visjonen

Vedlegg | sak 13 a

Norges Bygdekvinnelags strategi mot 2030

1 VÅRT FORMÅL

2 Norges Bygdekvinnelag arbeider for levende og
3 inkluderende lokalsamfunn. Vi er partipolitisk
4 uavhengige og en pådriver for norsk matproduk-
5 sjon, likeverd, demokrati og mangfold. Vi styrker
6 kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og
7 praktiske aktiviteter med respekt for vår felles
8 kulturarv og et blikk mot fremtiden.

10 VÅR VISJON

11 Bygdekvinnelaget — For felleskap, kunnskap og
12 inkludering.

15 Våre styrker — vår identitet

- 17 1. Vi har aktive frivillige og sterke lokallag
18 i hele landet
- 19 2. Vi er et samlingspunkt og står for trygge,
20 åpne og inkluderende fellesskap
- 21 3. Vi er en inspirator og pådriver for likeverd,
22 likestilling, mangfold, folkehelse og aktive
23 lokalmiljø
- 24 4. Vi er tradisjonsbærere og eksperter på
25 praktisk matkunnskap, viderefører tradisjoner
26 og skaper nye
- 27 5. Vi formidler viktigheten av norsk matproduksjon
28 og matkunnskap for matsikkerhet, beredskap
29 og forebygging av matsvinn.
- 30 6. Vi arbeider for levende bygder, kulturlandskap
31 og en bærekraftig forvaltning av jordas ressurser
- 32 7. Vi viser raushet for hverandre
- 33 8. Vi viser internasjonal kvinnesolidaritet
- 34 9. Vi tør å satse og får ting gjort

39 Vi gjør en forskjell 40 i lokalsamfunnet

41
42 Bygdekvinnelaget er en samfunnsaktør som
43 skaper attraktive møteplasser, og vi engasjerer
44 oss i lokale samfunnsprosjekt. Vi bærer tradisjoner
45 videre, samtidig som vi tenker nytt og ser viktig-
46 heten av å samarbeide med andre organisasjoner.

48 STRATEGISK GREP:

- 49 1. Alle lokallag har mer aktivitet, til nytte for
50 laget og lokalmiljøet
- 51 2. Utnytte styrken i fellesskapet og samarbeider
52 om felles mål

55 Vi blir hørt og sett

56
57 Vi er synlige gjennom aktiviteter som gjøres til-
58 gjengelig for alle. Vi er synlig og tydelig for dem
59 som tar beslutninger lokalt, regionalt, nasjonalt
60 og globalt. Vi er også synlige i samarbeid med
61 andre organisasjoner. Vi øker vår egen bevissthet,
62 rolle og innflytelse som samfunnsaktør og for-
63 brukerorganisasjon.

65 STRATEGISK GREP:

- 66 1. Øke antall lokallag som bruker egen nettside,
67 er synlig i lokale medier og til stede i sosiale
68 medier.
- 69 2. Invitere med andre organisasjoner på aktivi-
70 teter, og takke ja til flere invitasjoner.
- 71 3. Engasjere oss i arbeidet med beredskap
72 lokalt, regionalt og nasjonalt. Lokallaget
73 deltar i det kommunale beredskapsrådet.

77	Vi åpner og inkluderer	114	og i det offentlige rom
78		115	3. Vi engasjerer hele organisasjonen
79	Medlemmene speiler mangfoldet i lokalsamfunnet	116	4. Vi griper fatt i det dagsaktuelle
80	og dette reflekteres i spennet av aktiviteter,	117	— og vi får frem våre meninger
81	engasjementet og alderssammensetningen. Vi er	118	5. Vi er en attraktiv samarbeidspartner
82	nysgjerrige og søker kunnskap på tvers av alder,	119	6. Vi står samlet
83	bakgrunn og interesseområder. Lokallagene er et	120	
84	inkluderende fellesskap det er lett å bli en del av.	121	
85		122	
86	STRATEGISK GREP:	123	
87	1. Tiltrekke oss medlemmer med bredt spenn	124	
88	i alder og bakgrunn	125	
89	2. Tillitsvalgte skal representere variasjonen	126	
90	i medlemsmassen	127	
91	3. Vi har åpne, lavterskel aktiviteter og tilbud	128	
92		129	
93		130	
94	Vi er en sterk organisasjon	131	
95		132	
96	Vi har lokallag over hele landet og oppretter	133	
97	stadig nye. Vi har tydelige og dyktige medlem-	134	
98	mer og tillitsvalgte med kunnskap, lyst og evne	135	
99	til fornying og utvikling av organisasjonen. Det	136	
100	er givende, lærerikt og positivt å ta på seg verv.	137	
101		138	
102	STRATEGISK GREP:	139	
103	1. Styrke lokallagene og etablere flere nye.	140	
104	Slå sammen lokallag der det er ønskelig	141	
105	og hensiktsmessig.	142	
106	2. Få med flere medlemmer og tillitsvalgte	143	
107	på organisasjonsopplæringen, og styrke	144	
108	samarbeidet på tvers i organisasjonen.	145	
109		146	
110	VI SER AT VI LYKKES NÅR:	147	
111	1. Vi har engasjerte, entusiastiske og inspirerte	148	
112	medlemmer og tillitsvalgte som trives	149	
113	2. Vi er synlig til stede i lokalsamfunnet	150	

Sak 14

Norges Bygdekvinnelags arbeidsplan for 2027-2028

BAKGRUNN

Arbeidsplanen for 2027-2028 ble behandlet av styret i Norges Bygdekvinnelag 16. april 2026. Arbeidsplan for 2027-2028 er et ledd i gjennomføringen av strategi mot 2030. Arbeidsplan for 2027-2028 avløser arbeidsplanen for 2025-2026.

Forslag til vedtak

Norges Bygdekvinnelags arbeidsplan for 2027- 2028 godkjennes.

VEDLEGG

Norges Bygdekvinnelags arbeidsplan for 2027 og 2028.

Vedlegg | sak 14

Norges Bygdekvinnelags arbeidsplan for 2027-2028

1 Norges Bygdekvinnelag er en landsomfattende
2 organisasjon med 11 000 medlemmer, 380 lokal-
3 lag, 17 fylkeslag og et nasjonalt sentralledd. Vi har
4 mange aktive og sterke lokallag i hele landet. Vi
5 arbeider for å skape fellesskap og møteplasser
6 som gir oss levende og inkluderende lokalsam-
7 funn. Vi tar vare på og viderefører tradisjonsmat og
8 er pådrivere for norsk matproduksjon. Miljø og
9 bærekraft er en viktig del av vårt arbeid.

10 Bygdekvinnelagets arbeidsplan er vedtatt på
11 landsmøtet, og gjelder for hele organisasjonen.
12 Arbeidsplanen gir tips, ideer og føringer for lokal-
13 lag, distriktslag og sentralledd når aktiviteter og
14 årsplaner legges. Ingen lag kan gjøre alt, og aktivi-
15 tetene må tilpasses lokale ønsker og behov, men
16 sammen er vi alle med på å bidra til at de overord-
17 nede målene for en livskraftig og attraktiv organi-
18 sasjon organisasjonen nås.

20 **VÅR VISJON**

21 Bygdekvinnelaget — For fellesskap, kunnskap og
22 inkludering.

23 **VÅRE STYRKER — VÅR IDENTITET**

- 24 **1.** Vi har aktive frivillige, og sterke lokallag i
- 25 hele landet
- 26 **2.** Vi er et samlingspunkt og står for trygge,
- 27 åpne og inkluderende fellesskap
- 28 **3.** Vi er en inspirator og pådriver for likeverd,
- 29 likestilling, mangfold, folkehelse og aktive
- 30 lokalmiljø
- 31 **4.** Vi er tradisjonsbærere og eksperter på prak-
- 32 tisk matkunnskap, viderefører tradisjoner og
- 33 skaper nye
- 34 **5.** Vi formidler viktigheten av norsk matproduk-
- 35 sjon og matkunnskap for matsikkerhet,
- 36 beredskap og forebygging av matsvinn.
- 37
- 38

39 **6.** Vi arbeider for levende bygder, kultur-
40 landskap og en bærekraftig forvaltning
41 av jordas ressurser

42 **7.** Vi viser raushet for hverandre

43 **8.** Vi viser internasjonal kvinnesolidaritet

44 **9.** Vi tør å satse og får ting gjort

45

46

47 **LAGETS FORMÅL**

48 Norges Bygdekvinnelag arbeider for levende og
49 inkluderende lokalsamfunn. Vi er partipolitisk
50 uavhengige og en pådriver for norsk matproduk-
51 sjon, likeverd, demokrati og mangfold. Vi styrker
52 kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og
53 praktiske aktiviteter med respekt for vår felles
54 kulturarv og et blick mot framtiden.

55

56 **MÅL**

57 Arbeidsplanen bygger på de fire overordnede
58 målene som er beskrevet i strategien:

- 59 **1.** Vi gjør en forskjell i lokalsamfunnet
- 60 **2.** Vi blir hørt og sett
- 61 **3.** Vi åpner og inkluderer
- 62 **4.** Vi er en sterk organisasjon
- 63
- 64
- 65
- 66
- 67
- 68
- 69
- 70
- 71
- 72
- 73
- 74
- 75
- 76
- 77

Vi gjør en forskjell i lokalsamfunnet

Bygdekvinnelaget er en samfunnsaktør som skaper attraktive møteplasser, og vi engasjerer oss i lokale samfunnsspørsmål. Vi bærer tradisjoner videre, samtidig som vi tenker nytt og ser viktigheten av å samarbeide med andre organisasjoner.

Strategiske grep

1. Alle lokallag har mer aktivitet, til nytte for laget og lokalmiljøet
2. Utnytte styrken i fellesskapet og samarbeide om felles mål

TILTAK

Lokallaget:

- har aktiviteter som når ut til mennesker med ulik alder, bakgrunn og interesser
- har aktiviteter sammen med andre organisasjoner, kommunen og aktører i bygda
- samarbeider med bygdekvinnelag i nærområdet
- samarbeider med lag og foreninger for å utveksle erfaringer og kompetanse
- deltar i nasjonale prosjekter

Distriktslagene:

- har jevnlig kontakt med lokallagene og motiverer til aktivitet og engasjement
- har samlinger, kurs og organisasjonsopplæring for lokallagene
- tar initiativ til å søke prosjektmidler til distriktslaget og lokallagene
- tilpasser og aktualiserer informasjon fra Norges Bygdekvinnelag til eget distrikt

Norges Bygdekvinnelag:

- søker prosjektmidler til felles satsinger/prosjekt i organisasjonen
- gir ut medlemsbladet Bygdekvinneto ganger i året
- sender ut lokallagssending med informasjon om nyheter og aktiviteter i organisasjonen
- kårer «Årets lokallag» for å synliggjøre aktiviteten i lokallagene

- deler ut Bygdekvinneprisen hvert andre år-utdeling i 2027
- arrangerer inspirasjonsseminar for medlemmene i 2027

INSPIRASJON OG TIPS

Hva med at lokallaget:

- Har kurs i å lage hermetiske kjøttkaker
  - Inviter familier til felles blåbærtur
  - Inviterer andre Bygdekvinnelag til å oppleve bygda
  - Arrangerer overnattingstur i lokale DNT-hytter sammen med DNT
  - Har seterbesøk med aktiviteter
- Tradisjonsmatkurs og kunnskap om lokale matressurser er viktig for lokal tilhørighet, identitet og beredskap.

- Lenke til veileder om å søke midler til aktiviteter:
- Lenke til Nøysom - rapport med tips
- Ville vekster — oppskrifter med råvarer fra naturen: [villevekster.pdf](#)
- Turmat gjennom året — oppskrifter: [turmathefte_O.pdf](#)
- Lenke til tradisjonsmatskolens veiledningsbok: [tms_arbeidsbok_210x275mm_feb2020_trykk.pdf](#)
- Lenke til norsktradisjonsmat.no: [Tradisjonsmat | Norsk Tradisjonsmat](#)

Norges Bygdekvinnelag ble i 2018 akkreditert som rådgivende organisasjon for UNESCO innen mattradisjoner fra Norge. Gjennom lokale lag er bygdekvinnene tradisjonsbærere som bevarer og overfører kunnskap om mattradisjoner til nye generasjoner.

Vi blir sett og hørt

Vi er synlige gjennom aktiviteter som gjøres tilgjengelig for alle. Vi er synlig og tydelig for dem som tar beslutninger lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. Vi er også synlige i samarbeid med andre organisasjoner. Vi øker vår egen bevissthet, rolle og innflytelse som samfunnsaktør og forbrukerorganisasjon.

Strategiske grep

1. Øke antall lokallag som bruker egen nettside, er synlig i lokale medier og til stede i sosiale medier.
2. Invitere med andre organisasjoner på aktiviteter, og takke ja til flere invitasjoner.
3. Engasjere oss i arbeidet med beredskap lokalt, regionalt og nasjonalt.

TILTAK

Lokallagene:

- er synlige med profilering av organisasjon der Bygdekvinnelaget deltar
- bruker egne nettsider og sosiale medier for å synliggjøre aktiviteter
- sender leserinnlegg fra sentralleddet videre til lokalavisen
- gjør Bygdekvinne lagets engasjementet kjent i kommunen gjennom samarbeid og jevnlig kontakt med politikere og administrasjon
- deltar i kommunens beredskapsråd

Distriktslagene:

- samarbeider med andre frivillige lag og organisasjoner
- tar opp organisasjonens aktuelle politiske saker på styremøtene
- viser frem Bygdekvinne laget i lokale og regionale medier
- motivere og bistå lokallagene til å opprette egne nettsider
- synliggjør lokallagene på distriktslagets nettsider og i sosiale media
- motivere og bistå lokallagenes arbeid med beredskap

- deltar i fylkenes beredskapsråd der det er hensiktsmessig

Norges Bygdekvinne lag:

- tilbyr nettsidekurs, råd og veiledning til distriktslag og lokallag
- sender ut forslag til leserinnlegg knyttet til aktuelle tema gjennom året
- inviterer til digitale temamøter
- fremmer organisasjonens politiske standpunkt overfor nasjonale myndigheter
- bruker kommune- og stortingsvalg, og aksjoner for å markere og få gjennomslag for organisasjonens interessepolitiske saker
- er synlig som en nasjonal beredskapsorganisasjon

INSPIRASJON OG TIPS

Hva med at lokallaget:

- Har åpne seminar sammen med andre lokale aktører i bygda. Det kan være tema som beredskap, kvinnehelse, økonomi og likestilling.
- Bruker bannere, plakater og bygdekvinne lags t-skjorter og forkle for å profilere laget.
- Deltar på kulturminnedagen sammen med kommunen og andre lokale aktører.
- Bruker politisk plattform for å skrive leserinnlegg og i møte med lokalpolitikere. Deltar i debatter og tørr å ha en mening.
- Sjekk ut og finn inspirasjon til aktiviteter fra andre bygdekvinne lag sine sosiale medier.
- Inviter dere selv til møte med kommunen. Vis fram betydningen Bygdekvinne laget har for l okalsamfunnet på områder som frivilligheten og lokal beredskap.

LENKJER/QR-KODER:

- Bygdekvinne lagets beredskapsveileder
- [beredskapsrapport_2013.pdf](#)
- Norges Bygdekvinne lags politiske plattform:
- [Politisk plattform_Bokmål.pdf](#)
- Brosjyre – Spis norsk bygg:
- [brosjyre_spis_norsk_bygg.pdf](#)
- Brosjyre – Bruk heile dyret:
- [bruk-heile-dyret_a5_brosjyre_digitalt_oppslag.pdf](#)

286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300

FNs bærekraftsmål nummer 2 har som mål å «utrydde sult, oppnå mat-sikkerhet, bedre ernæring og fremme bærekraftig landbruk». Verdens matvaredag skal skape oppmerksomhet rundt behovet for å skaffe tilstrekkelig og næringsrik mat til alle. Norges Bygdekvinnelags lokallag har gjennom flere år markert Verdens matvaredag 16. oktober med råvarekampanjer med tema som «Spis norsk bygg» og «Bruk heile dyret».

301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354

Vi åpner og inkluderer

Medlemmene speiler mangfoldet i lokalsamfunnet og dette reflekteres i spennet av aktiviteter, engasjementet og alderssammensetningen. Vi er nysgjerrige og søker kunnskap på tvers av alder, bakgrunn og interesseområder. Lokallagene er et inkluderende fellesskap det er lett å bli en del av.

Strategiske grep

4. Tiltrekke oss medlemmer med bredt spenn i alder og bakgrunn
5. Tillitsvalgte skal representere variasjonen i medlemsmassen
6. Vi har åpne, lavterskel aktiviteter og tilbud

TILTAK

Lokallagene:

- inviterer til åpne og inkluderende aktiviteter
- informerer om laget og hvorfor bli medlem
- har aktiviteter under Bygdekvinneuka
- har aktiviteter i verveukene 5, 6 og 7
- har en variasjon i aktiviteter – og være åpne for nye ideer og forslag
- synliggjøre mangfoldet i all kommunikasjon
- ha en med ansvar for inkludering og mangfold i lokallagsstyret
- samarbeider med kommunen og andre lokale aktører om inkluderingsarbeidet

Distriktslagene:

- motiverer lokallagene til å delta med aktiviteter under Bygdekvinneuka og i verveukene
- markerer Bygdekvinneuka og verveukene
- synliggjør mangfoldet i all kommunikasjon
- har en i styret med ansvar for arbeidet med inkludering og mangfold
- utarbeider årlig plan for verving og rekruttering

Norges Bygdekvinnelag:

- synliggjør mangfoldet i all kommunikasjon
- lager vervemateriell
- lager strategi for medlemsutvikling og rekruttering

355 **INSPIRASJON OG TIPS**356 *Hva med at lokallagene:*

- 357 • Inviterer til gåtur på gamle historiske stier sammen med historielaget
- 358 • Har sy- og strikkekurs på biblioteket
- 359 • Inviterer til kurs i takkebakst fra hele verden
- 360 • Har åpne temamøter der du kobler sammen flere temaer som «mattradisjoner og bærekraft», «mattradisjoner og beredskap» og «mattradisjoner og inkludering».
- 361 • Arrangerer skattejakt i naturen under Bygdekvinneuka
- 362 • Har tur til våtmarksområdet for å se på dyre- og plantelivet

370 **LENKER:**

- 371 Veileder: Sammen for bygda- mangfold og inkludering: [Veileder_sammen_for_bygda.pdf](#)
- 372 Vervebrosjyre: [A5_vervebrosjyre_BM_3.pdf](#)

373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389

Norges Bygdekvinnelag støtter kvinner og lokalsamfunn i Guatemala i deres kamp for et bedre liv. Dette gjøres gjennom å styrke lokal motstandskraft mot klimaendringer, sikre nok og bærekraftig matproduksjon, samt hindre urettferdighet gjennom utveksling av lokal kultur og tradisjoner. Norges bygdekvinnelag samarbeider med Utviklingsfondet.

390 **Vi er en sterk organisasjon**

391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441

Vi har fått mange nye lokallag over hele landet og vi har tydelige og dyktige tillitsvalgte med kunnskap, lyst og evne til fornying og utvikling av organisasjonen. Det er givende og positivt å ta på seg verv.

Strategiske grep

7. Øke antall lokallag som bruker egen nettside, er synlig i lokale medier og til stede i sosiale medier.
8. Invitere med andre organisasjoner på aktiviteter, og takke ja til flere invitasjoner.
9. Engasjere oss i arbeidet med beredskap lokalt, regionalt og nasjonalt.

TILTAK*Lokallagene:*

- tar i bruk organisasjonsskolen i opplæringen av tillitsvalgte
- bruker medlemsregisteret aktivt
- delegerer oppgaver og lar nye medlemmer ta ansvar for saker de er engasjert i
- har gode rutiner for overlapping og kontinuitet i styrearbeidet
- har en i styret med ansvar for beredskapsarbeidet
- arbeider for god økonomi og benytter seg av momskompensasjonsordningen og Studieforbundet kultur og tradisjon
- ha god dialog og samarbeid med sitt distriktslag

Distriktslagene:

- motiverer til oppstart av nye lokallag og bistå i arbeidet med sammenslåing av lokallag
- ha faste rutiner for samtale og oppfølging av det enkelte lokallag minimum to ganger i året
- Inviterer til en årlig møteplass for lokallagene
- har en i styret med ansvar for beredskapsarbeidet
- har god dialog og samarbeider med sentralledet
- gjennomfører kursene i organisasjonsskolen som distriktsstyret har ansvar for
- tar i bruk veileder for distriktslagenes rolle, ansvar og funksjon
- arbeider for å ha god økonomi i laget og benyt-

442	ter seg av momskompensasjonsordningen og	491
443	Studieforbundet kultur og tradisjon	492
444		493
445	Norges Bygdekvinnelag:	494
446	• gir økonomisk støtte og hjelp til oppstart av nye lag	495
447	• inviterer til åpne temamøter	496
448	• inviterer tillitsvalgte i distriktslaget til digitale møter	497
449	• gjennomfører kursene i organisasjonsskolen	498
450		499
451		501
452	INSPIRASJON OG TIPS	502
453	Hva med at lokallagene:	503
454	• Har organisasjonskurs sammen med andre lag	504
455	og organisasjoner – holder kurs for hverandre	505
456	• Holder kurs i hvordan dyrke lokale grønnsaker	506
457	og få sin egen beredskapshage	507
458	• Inviter et annet bygdekvinnelag til inspira-	508
459	sjonsutveksling der lagene deler sine beste og	509
460	mest populære aktivitetstips	510
461	• Inviterer til møter der alle kan ta med en venn	511
462	som kan være interessert i å bli medlem.	512
463		513
464	LENKER:	514
465	Veileder Slik starter du nytt lag	515
466	Kurs og kompetanseheving i Norges Bygdekvinnelag.pdf	516
467		517
468	Distriktsstyrenes rolle, ansvar og funksjon:	518
469	Distriktsstyrenes rolle, ansvar og funksjon.pdf	519
470	Valgnemndsarbeid veileder:	520
471	veileder_for_valgnemndsarbeid.pdf	521
472		522
473		523
474	VI SER AT VI LYKKES NÅR:	524
475	1. Vi har engasjerte, entusiastiske og inspirerte	
476	medlemmer og tillitsvalgte som trives	
477	2. Vi er synlig til stede i lokalsamfunnet og i det	
478	offentlige rom	
479	3. Vi engasjerer hele organisasjonen	
480	4. Vi griper fatt i det dagsaktuelle — og vi får	
481	frem våre meninger	
482	5. Vi er en attraktiv samarbeidspartner	
483	6. Vi står samlet	
484		
485		
486		
487		
488		
489		
490		

Få penger til aktivitet

Norges Bygdekvinnelag er medlem av Studieforbundet kultur og tradisjon. Det betyr at ditt lag kan sende studieplan til Studieforbundet kultur og tradisjon og få voksenopplæringsmidler. Kurset må ha godkjent studieplan, minst 4 deltakere og vare i minst 4 timer.

Registrer laget ditt i Frivillighetsregisteret. Da kan laget både søke om momskompensasjon og ta del i norsk tipping sin grasrotandel. Søk også om midler hos stiftelser og fond.

525	Årshjul	577
526		578
527	Januar — Lokallagsutsending	579
528	Februar — Verveuger i uke 5, 6 og 7	580
529	April — Distriktsledersamling	581
530	Juni — Send inn søknad om momskompensasjon	582
531	Juni 2028 - Landsmøte	583
532	August — Lokallagsutsending	584
533	September 202 — Kommune- og fylkestingsvalg	585
534	November 2027 — Inspirasjonsseminar	586
535	Desember — Innlevering av årsrapportering for	587
536	lokallaget	588
537		589
538		590
539	MERKEDAGER	591
540	8. mars: Kvinnedagen	592
541	25. mars: Den store vaffeldagen	593
542	7. april: Verdens helsedag	594
543	1. juni: Verdens melkedag	595
544	5. juni: Verdens miljødag	596
545	Siste tirsdag i september: Den norske epledagen	597
546	Siste torsdag i september: Fårikålens festdag	598
547	15. oktober: Den internasjonale bygdekvinnedagen	599
548	16. oktober: Verdens matvaredag	601
549	23. oktober: Grøtdagen	602
550	25. november Den internasjonale dagen for	603
551	avskaffelse av vold mot kvinner	604
552	Hva skal lokallaget jobbe med i 2027?	605
553	Hva skal lokallaget jobbe med i 2028?	606
554		607
555		608
556	EKSEMPEL PÅ AKTIVITETSPLAN/ ARBEIDSPLAN FOR LOKALLAG	609
557		610
558	Alle lokallag og distriktslag lager egne arbeids-	611
559	planer med beskrivelse av hva de ønsker å jobbe	612
560	med det neste året. Arbeidsplanen er nyttige	613
561	verktøy for å prioritere oppgaver og aktiviteter, og	614
562	for å sørge for at medlemmene blir inkludert i	615
563	planleggingen til laget.	616
564		617
565	Eksempel 1	618
566		619
567	Eksempel 2	620
568		621
569	Bakside: Bygdekvinnelagets etiske kjøreregler	622
570	Vi skal respektere hverandre	623
571	Vi skal være åpne og ærlige	624
572	Vi skal vise engasjement	625
573	Vi skal være lojale mot avtaler og beslutninger	626
574	Vi skal skape trivsel, stolthet og glede	627
575		628
576		629

Sak 15 a

Innkommen sak fra Agder Bygdekvinnelag

Delegater fra lokallag til landsmøte i Norges Bygdekvinnelag

BAKGRUNN

Agder Bygdekvinnelag ønsker å fremme forslag om at også lokallagsrepresentanter kan møte som delegater på landsmøte til Norges Bygdekvinnelag. Agder Bygdekvinnelag ønsker at en slik ordning skal utredes og eventuelt bli vedtatt på landsmøte i 2028. Av fordeler trekker Agder Bygdekvinnelag frem større engasjement i alle ledd i organisasjonen. Lokallagene bli mer synlige og vil få større tilknytning til sentralleddet. Landsmøte bli større og vedtakene bedre forankret.

Av argumentet som taler imot trekker Agder Bygdekvinnelag frem at landsmøte kan bli for stort og at økonomien i lokallaget kan hindre deltakerne fra å delta.

Årsmøte i Agder Bygdekvinnelags fremmer følgende forslag til vedtak:

Landsmøte ber Sentralstyret i NBK utrede spørsmålet om lokallagsdelegater på Landsmøtene. Ulike alternativer vurderes, sendes på høring og forslag til vedtektsendring fremmes på Landsmøte i 2028. Ulike modeller for deltakelse. Nødvendige vedtektsendringer. Økonomiske forhold.

STYRETS VURDERING

Styret i Norges Bygdekvinnelag er enig med Agder Bygdekvinnelag at det er viktig at representanter fra lokallagene deltar som delegater til landsmøte i Norges Bygdekvinnelag. Styret

mener at dagens vedtekter ikke er til hinder for dette, og at praksisen i dag er at det velges representanter fra lokallag blant distriktslagenes delegater:

§5 Landsmøtets/årsmøtets gjøremål i LANDSMØTET ER SAMMENSATT AV:

1. Sentralstyrets medlemmer.
2. Distriktslagets leder og 1 representant for hvert påbegynt 200. medlem i distriktslaget.
3. 2 representanter valgt av Norges Bondelag.
4. 2 representanter valgt av Norges Bygdeungdomslag.

Årsmøte i distriktslaget velger selv hvem som skal være deres delegater til landsmøte i Norges Bygdekvinnelag ut over distriktsleder. Delegater kan både være fra distriktsstyret og fra lokallagene. Jo flere medlemmer et distriktslag har jo flere delegater kan delta fra lokallagene.

På årsmøte i Norges Bygdekvinnelag i 2016 ble det vedtatt å endre §5i om landsmøtets sammensetning. Her ble bestemmelsen om at det kun var delegater fra distriktsstyret som kunne stille som delegater til landsmøtet fjernet, og erstattet med dagens ordning. Her ble også grunnlaget for antall delegater fra distriktslaget til landsmøte endret fra 500 påbegynte medlem til hver 200 påbegynte medlem. Begrunnelsen for dette var å styrke demokratiet i organisasjonen, skape økt engasjement og flere delegater fra lokallagene.

Styret i Norges Bygdekvinnelag ønsker gjerne flere delegater til landsmøte i Norges Bygdekvinnelag. Men styret mener dette må løses gjennom vekst i antall medlemmer i distriktslagene. Styret har vedtatt at det i løpet av høsten 2026 skal

arbeides med en strategi for medlemsutvikling og rekruttering i samarbeid med distriktslagene. Dette vil være et viktig grep for å øke antall medlemmer i organisasjonen og dermed også flere delegater til landsmøte.

Styret ser at det kan være noe uklart hva som menes med representanter til landsmøte i § 5i. Styret foreslår derfor at dette temaet tydeliggjøres i organisasjonsskolen og i det årlige kurstilbudet i gjennomføring av årsmøter i distriktslagene.

Forslag til vedtak

Forslaget fra Agder Bygdekvinnelag om å utrede spørsmålet om lokallagsdelegater til landsmøte i Norges Bygdekvinnelag, avvises.

VEDLEGG

Innkommen sak fra årsmøte i Agder Bygdekvinnelag.

Sak 15 b

Innkommen sak fra Agder Bygdekvinnelag

Årsmøte i distriktslaget annet hvert år

BAKGRUNN

Agder Bygdekvinnelag ønsker å fremme forslag om at distriktsårsmøtene gjennomføres annet hvert år, og ikke årlig slik som i dag. Begrunnelsen for dette er at distriktene er langstrakte, at det er viktig at vi som bygdekvinnelag er gjenkjennelige og har kjennskap til hverandre. Agder Bygdekvinnelag mener at distriktsstyret bruker for mye av organisasjonens tid til å organisere valg og årsmøte. Denne tiden mener de kunne vært brukt på andre måter som kunne engasjert det enkelte medlemmet bedre.

Årsmøte i Agder Bygdekvinnelags fremmer følgende forslag til vedtak:

Distriktsårsmøtene støtter/støtter ikke distriktsårsmøter hvert annet år.

STYRETS VURDERING

Spørsmålet om å endre distriktsårsmøtene fra årlig til annet hvert år har vært drøftet med distriktslagene i denne styreperioden. Bakgrunnen for dette var at styret ønsket å få en oversikt over de ulike distriktslagenes syn på dette, for så å eventuelt fremme et forslag til endring i §5b på landsmøte i 2026.

Av distriktslag som har gitt tilbakemeldinger på dette spørsmålet ønsker et flertall å beholde dagens praksis.

For de distriktslag som ønsker å beholde det som i dag, er argumentet blant annet behovet for kontinuitet i å møtes, og at det er enklere å få bygdekvinner til å stille til valg når det kun er for et år av gangen. For de distriktslag som ønsker en endring er argumentene knyttet til lange avstander og behov for et større økonomisk handlingsrom.

Styret ser at det er en sammenheng mellom hva de ulike distriktslag ønsker av modell og geografi og antall medlemmer.

På bakgrunn styrets kartlegging og drøftinger med distriktslagene vedtok styret i Norges Bygdekvinnelag på styremøte 26.-27. november 2025 og ikke fremme et forslag for landsmøte om en endring i §5b om årsmøte i distriktslagene.

Forslag til vedtak

Dagens praksis med årlige distriktsårsmøter slik det kommer frem av vedtektene til Norges Bygdekvinnelag §5b, videreføres.

VEDLEGG

Innkommen sak fra årsmøte i Agder Bygdekvinnelag.

Sak 15 c

Innkommen sak fra Telemark Bygdekvinnelag

Økt satsing og bevisstgjøring på norsk mjøl og norske møller

BAKGRUNN

Styret i Sauland Bygdekvinnelag har fremmet en sak til årsmøte i Telemark Bygdekvinnelag. Saken handler om å øke bruken av norsk mel til mat og med slagordet NORSK MJØL TIL FOLKET.

Følgende vedtak ble fattet på årsmøte i Telemark Bygdekvinnelag:

Årsmøte støtter at forslaget oversendes Norges Bygdekvinnelag. Årsmøte gir styret fullmakt til å omformulere teksten med hensikt å tydeliggjøre at forbrukeren vil ha tilbud om mer norskproduisert mel, strekpunkt 3.

Utsnitt av protokoll fra styremøtet 18. mars 2026

Sak 19/26

Innkommende sak, fremmet av Sauland Bygdekvinnelag
— Norsk mjøl og norske møller sett i beredskapsammenheng

Styret i Telemark Bygdekvinnelags sluttbehandling av årsmøtesak 07/26 for oppfølging av årsmøtevedtaket og ferdigstilling av saken for innsending av innkommen sak til behandling på landsmøtet 2026.

Styret i Telemark Bygdekvinnelags forslag til vedtak:

Norges Bygdekvinnelag støtter initiativet og forslaget fra Sauland og Telemark Bygdekvinnelag. Tiltak for å øke andelen av norsk korn til mat innarbeides i organisasjonens styringsdokumenter, «Forslag til revidert politisk plattform, avsnitt 4. 1 Matberedskap og et aktivt landbruk.» med følgende tiltak:

- Vi skal bruke og synliggjøre lokale møller under «Tradisjonsmat.no».
- Kjøpe en felles kampanje med krav om opprinnelsesmerking av brød og bakevarer, hvor kommer melet fra
- Kampanje for å bevisstgjøre og oppfordre forbrukerne til å kjøpe mel fra sine lokale og regionale møller og etterspørre norsk mel i butikkene.
- Støtte opp om produsentenes behov for tilretteleggings tiltak for forutsigbarhet innen produksjonen av matkorn — (alle tiltak i verdikjeden også hos bonden)

STYRETS VURDERING

Styret støtter opp under Sauland Bygdekvinnelag og Telemark Bygdekvinnelag sitt engasjement for viktigheten av å øke produksjon og forbruket av norsk matmel. Dette er viktig for norsk matkultur, økt selvforsyning, matsikkerhet og beredskap.

Mellom 30 og 60 prosent av matkornet vårt importeres fra utlandet. Det er liten kunnskap hos forbrukerne om hvor kornet i brød og bakerevarer kommer fra. Det er heller ingen offentlige krav til opprinnelsesmerking av disse produktene slik vi har det på kjøtt og grønnsaker.

I 2021 tok Norges Bondelag, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Norske Felleskjøp initiativ til å starte opp «Matkorninitiativet». Hensikten er å øke produksjonen av norsk matkorn. Dette er nå blitt et partnerskap mellom alle aktørene i verdikjeden for korn, fra bonde til dagligvare. Målet er å øke selvforsyningsgraden fra dagens 50 prosent til 90 prosent innen 2030. Dette er et ambisiøst og krevende mål, men mulig om alle drar i samme retning.

Som bygdekvinner og norske forbrukere kan også vi bidra til å nå dette målet. De aller fleste av oss kjøper brød i butikken. Her styrer de tre dagligvarekjedene store deler av markedet gjennom sine egne bakerier og merkevarer. Brød og bakervarer er viktige strategiske produkter for Norgesgruppen, Coop og Rema. Kjedene følger nøye med på hva forbrukerne er opptatt av og vår adferd og preferanser.

Hver gang vi handler brød og bakervarer i butikken, kan vi derfor være bevisste forbrukere og spørre om hvilket land kornet kommer fra, og be om at disse opplysningene fremgår av emballasjen. Som bygdekvinner og bevisste forbrukere kan vi handle mel på lokale møller både til eget forbruk og til kurs og arrangementer i formidling av praktisk matkunnskap. På norsktradisjonsmat.no brukes lokalt mel i matvideoer der det er aktuelt som for eksempel baking av brød i Stokke Bygdekvinnelag med mel fra Kvelde Mølle.

I styrets forslag til politisk plattform er politikken som Telemark Bygdekvinnelag og Sauland Bygdekvinnelag reiser om behovet for å øke produksjon av norsk matmel begrunnet i nasjonal selvforsyning, matsikkerhet og beredskap, innlemmet. Styret mener kapittel 6. om matberedskap på naturens premisser og kapittel 5. om bærekraftig ressursbruk dekker dette på en god måte.

Når det gjelder Telemarks Bygdekvinnelags forslag til konkrete kampanjer, mener styret at dette må vurderes og sees i sammenheng med planlegging og prioritering av arbeidsoppgaver for neste styreperiode 2026–2028.

Forslag til vedtak

Landsmøte oversender saken til styret i Norges Bygdekvinnelag for videre oppfølging.

VEDLEGG

Sak fra årsmøte i Telemark Bygdekvinnelag
Vedtatt på årsmøtet i Sauland Bygdekvinnelag 21. oktober 2025.

Sak 15 d

Innkommen sak fra Oppland Bygdekvinnelag

Tilbakeføring av kontingent til lokallagene

BAKGRUNN

Brandbu Bygdekvinnelag mener det er lokallagene som bærer Norges Bygdekvinnelag. De fleste i lokallagene driver dugnad og betaler av egen lomme på lagsmøter og andre aktiviteter. De mener at selv om de søker bidrag fra kommuner og andre instanser, blir det ikke store summer. Loddsalg gir litt penger og noe av dette går til for eksempel Kreftsaken og Guatemalaprojektet. Brandbu Bygdekvinnelag viser til organisasjoner som Sanitetsforeningen som har lavere medlemskontingent enn Norges Bygdekvinnelag og som likevel tilbakefører kontingent til lokallagene.

Videre mener Brandbu Bygdekvinnelag at skal vi være attraktive og få nye medlemmer, må de føle at deres medlemskap er et bidrag til lokallagets økonomi.

Til årsmøte i Oppland Bygdekvinnelag foreslår Brandbu Bygdekvinnelag følgende:

Vi vil fremme forslag om at deler av årskontingenten fra medlemmer blir tilbakeført til lokallagene.

Forslaget fikk flertall på årsmøte i Oppland Bygdekvinnelag 15.-17. mars 2026, jfr. protokollen.

STYRETS VURDERING

Styret er enig med Brandbu Bygdekvinnelag om at lokallagene er motoren i organisasjonen vår. Styret i Norges Bygdekvinnelag har forståelse for at lokallag ønsker å få tilbakeført en andel av den

sentrale kontingenten. Styret mener likevel at det er gode grunner for at dagens modell for kontingent beholdes slik den ble vedtatt på landsmøte i 2018 og debattert på nytt i 2022 og 2024.

På landsmøtet i 2018 ble det vedtatt å avvikle den lokale kontingenten og innføre felles kontingent fordelt med 84 prosent til sentralleddet og 16 prosent til distriktslagene etter fordeling med en grunnsum på kroner 20 000.- til alle distriktslag, og at resterende beløp fordeles pr. medlem. En viktig begrunnelse for en slik modell var å styrke distriktslagenes rolle og som en ressurs for lokallagene. Å ha sterke og aktive distriktslag er viktig i en landsdekkende organisasjon. I tiden fremover vil distriktslagene ha en særlig rolle i arbeidet med beredskap i organisasjonen.

Styret har i tidligere landsmøter vist til eksempler som kan forklare fordelene med dagens modell. En tilbakeføring av kontingent til lokallaget med for eksempel 15 prosent, vil utgjøre rundt 1 million kroner av det årlige driftsbudsjettet i Norges Bygdekvinnelag, og gi i sum rundt 2 500 kroner til et lokallag med 30 medlemmer. Til sammenlikning ble det tilbakeført rundt 5 millioner kroner til lokallagene i 2025. Dette var tilskudd til aktiviteter som Nøysom, Friluftsglede og inkludering og momskompensasjon. Det er i gjennomsnitt 13 000 kroner pr. lokallag i Norges Bygdekvinnelag. For aktive lokallag kan summen være langt høyere og tilsvarende mindre for lokallag som ikke benytter seg av disse mulighetene.

Det siste årene har Norges Bygdekvinnelag hatt en stabil medlemsvekst. Styret mener dette skyldes økt aktivitet i lokallagene og som blant annet henger sammen med økt tilbud av aktivitetsmidler

fra Norges Bygdekvinnelag, god infrastruktur, godt organisasjonsarbeid, gode møteplasser og en synlig og slagkraftig politikk fra Norges Bygdekvinnelag. Dette kommer alle leddene i organisasjonen til gode. Styret mener en modell med tilbakeføring av kontingent til lokallagene vil svekke driften og handlekraften til Norges Bygdekvinnelag som en landsdekkende organisasjon.

Forslag til vedtak

Dagen modell for fordeling av kontingent mellom Norges Bygdekvinnelag og distriktslag videreføres. Forslaget fra Brandbu Bygdekvinnelag om tilbakeføring av kontingent til lokallagene, avvises.

VEDLEGG

Utdrag fra protollen fra årsmøte i Oppland Bygdekvinnelag.
Innkommen sak fra Brandbu Bygdekvinnelag.

Sak 15 e

Innkommen sak fra Møre og Romsdal Bygdekvinnelag og Oppland Bygdekvinnelag

BAKGRUNN

Gossen Bygdekvinnelag foreslår at årsmøteåret i lokallagene følger kalenderåret på samme måte som for distriktslag og Norges Bygdekvinnelag sentralt. Begrunnelsen er at i dag kan årsrapport og regnskap leveres digitalt samme dag eller dagen etterpå og derfor ingen grunn til rapportering lenge før jul.

Vedtak fra årsmøte i Gossen Bygdekvinnelag:

Årsmøtet i Gossen Bygdekvinnelag støtter styret si innstilling og ber styret vidaresende saka til handsaming i Møre og Romsdal Distriktslag sitt årsmøte, med ønske om vidaresending som sak også til årsmøtet 2026 i Norges Bygdekvinnelag. Saken fikk flertall i årsmøte i Møre og Romsdal Bygdekvinnelag.

Lågen Bygdekvinnelag har i flere år sett seg lei på at årsmøte i lokallaget skal avvikles i løpet av høsten da dette er ugunstig i forhold til regnskap som naturlig går fra januar til desember. Det medfører merarbeid å oppsummere 1. oktober og det er en ulempe når en skal rapportere inn krav om refusjon gjennom momskompensasjonsordningen.

Lågen Bygdekvinnelag kan ikke se at det er gode argumenter for å holde på dagens praksis. Hvorfor kan andre organisasjoner holde sine årsmøter i januar og ikke lokallagene i Norges Bygdekvinnelag spør de.

Forslag til vedtak fra Lågen Bygdekvinnelag:

Lågen bygdekvinnelag meiner årsmøte for lokallag i Norges bygdekvinnelag skal tidfestast til januar månad. Vi ber distriktslag, og seinare

landsmøte, å gjere om på praksis, slik at årsmøtet blir flytta frå haust til januar. Dette bør gjelde for heile organisasjonen vår.

Vedtak fra årsmøtet i Oppland Bygdekvinnelag:

Oppland Bygdekvinnelags årsmøte, ønsker at årsmøtet i lokallaget kan avviklast i januar, og ikkje på hausten. Vi ber Norges Bygdekvinnelag starte prosess med endring, som da vil få konsekvens både for tid for årsmøte i distriktslag og også landsmøte.

STYRETS VURDERING

Forslaget fra Oppland Bygdekvinnelag og Møre og Romsdal Bygdekvinnelag om å endre §5b Landsmøte/årsmøte, har vært drøftet på landsmøter tidligere. Sist i 2022. Begrunnelsen for å holde på dagens ordning er at en slik endring ville føre til at hele årshjulet for organisasjonens møteplasser, som for eksempel årsmøte i distriktslaget og landsmøte, må endres.

I 2021 ble det nedsatt en arbeidsgruppe oppnevnt av styret i Norges Bygdekvinnelag for å utrede saken og se på konsekvensene ved å endre årsmøtetidspunkt i lokallagene. Som et underlag for høringen ble det laget et dokument som skulle synliggjøre de organisatoriske fordelene og ulempene ved å endre på lokallagsårsmøtene. Forslag til endring av §5b ble sendt ut på høring til lokallagene og distriktslagene. Det kom inn i alt 90 høringssvar. Høringen viste at det er god oppslutning om å beholde dagens §5b.

Styret i Norges Bygdekvinnelag ser ingen vesentlige nye argumenter i saken som gjør at det er

gode grunner for å endre dato for gjennomføring av årsmøtene i lokallaget. Så langt vi kan erfare er det heller ingen juridiske argumenter for at regnskapet til lokallagene må følge kalenderåret eller at det skal være en utfordring for rapportering om utbetaling av momskompensasjon.

Styret vurdering er derfor at fordelene ved å beholde dagens ordning veier tyngre enn ulemperne det har for organisasjonen å endre tidspunkt for årsmøte i lokallagene.

Gjeldende ordlyd:

§5 Landsmøte/årsmøte

b) Ordinært landsmøte holdes annethvert år innen utgangen av juni, og skal så langt råd er, holdes vekselvis i de forskjellige landsdelene. Distriktsårsmøter holdes årlig innen 1.april. Lokallag holder sine årsmøter innen 1.november.

Forslag til vedtak

§5b Landsmøte/årsmøte, videreføres.

VEDLEGG

Årsmøtevedtak i Gossen Bygdekvinnelag
Utdrag fra protokollen fra årsmøte i Møre og Romsdal Bygdekvinnelag.
Utdrag fra protollen fra årsmøte i Oppland Bygdekvinnelag. sak fra Brandbu Bygdekvinnelag

Sak 15 f

Innkommen sak fra Møre og Romsdal Bygdekvinnelag

Digitalt medlemsblad som valgfritt alternativ

BAKGRUNN

Møre og Romsdal Bygdekvinnelag mener Norges Bygdekvinnelag har lange tradisjoner for å formidle kunnskap, engasjement og fellesskap gjennom medlemsbladet. Samtidig endrer medlemmenes medievaner seg, og stadig flere ønsker digitale løsninger som er tilgjengelige uansett hvor de befinner seg. En digital versjon av medlemsbladet vil bidra til å modernisere organisasjonen og styrke arbeidet for bærekraft — både økonomisk og miljømessig.

Møre og Romsdal Bygdekvinnelag har følgende begrunnelse:

- **Tidsriktig og fremtidsrettet:** En digital versjon gjør organisasjonen mer tilgjengelig og relevant for dagens og fremtidens medlemmer.
- **Bærekraft:** Redusert papirforbruk og mindre transport bidrar til lavere klimabelastning og støtter NBKs verdier om miljøbevissthet.
- **Økonomiske besparelser:** Digital distribusjon vil redusere kostnader knyttet til trykkingen og frakt.
- **Fleksibilitet for medlemmene:** Medlemmene kan selv velge hvordan de ønsker å motta informasjon — digitalt, på papir eller begge deler. Papir er standard når du melder deg inn.
- **Bedre tilgjengelighet:** En digital løsning gjør det mulig å lese bladet på mobil, nettbrett og PC. Bli tilgjengelig om du er på ferie i utlandet eller på hytta.

Møre og Romsdal Bygdekvinnelags forslag til vedtak:

Årsmøte i Møre og Romsdal vedtar å sende inn forslag til endring til landsmøte i Norgesbygdekvinnelag.

STYRETS VURDERING

Bladet Bygdekvinner er Norges Bygdekvinnelags viktigste kanal for formidling av informasjon, kunnskap og inspirasjon til medlemmene. Den når i dag alle medlemmene og er et gode medlemmene våre får igjen for kontingenten. Før en eventuell beslutning om omlegging til digital utgave av Bygdekvinner bør det gjøres en nærmere vurdering av fordeler og ulemper for medlemmer og organisasjonen som helhet. Styrets vurdering er at forslaget fra Møre og Romsdal Bygdekvinnelag bør inngå i en slik helhetlig vurdering.

Forslag til vedtak

Saken fra Møre og Romsdal Bygdekvinnelag om digitalt medlemsblad som valgfritt alternativ, oversendes til styret i Norges Bygdekvinnelag for nærmere vurdering.

VEDLEGG

Sak fra Møre og Romsdal Bygdekvinnelag om digitalt medlemsblad som valgfritt alternativ.

Sak 17

Rammebudsjett for 2027 og 2028

Rammebudsjettet danner grunnlaget for økonomistyring samtidig som det fremstiller målene Norges Bygdekvinnelag har for budsjettperioden. Rammebudsjettet trekker de overordnede linjene og angir de økonomiske rammene som Norges Bygdekvinnelag skal drives innenfor. Budsjettet viser de forventede inntektsposter og kostnader i budsjettperioden.

Rammebudsjettet skal vedtas på landsmøte og er retningsgivende for styrets løpende arbeid. Forut for hvert driftsår vedtar styret et mer detaljert budsjett. Norges Bygdekvinnelags rammebudsjett er basert på antatte forutsetninger for fremtiden selv om det kan knyttes usikkerhet til både til inntekts- og kostnadsposter. Rammebudsjettet er satt opp som aktivitetsregnskap i tråd med anbefaling om god regnskapsskikk for frivillige organisasjoner.

FORUTSETNINGER

Forslag til rammebudsjett for 2027 og 2028 har en årlig ramme på rundt 14 millioner kroner. Det legges opp til et rammebudsjett i balanse.

MEDLEMSUTVIKLING

Norges Bygdekvinnelag har for 2025 hatt en positiv medlemsutvikling. Antall betalende medlemmer i 2025 var 10 012 mot 9 982 i 2024. I alt ble det vervet 1032 nye medlemmer i 2025.

Det er i rammebudsjettet for 2027 og 2028 lagt inn en forutsetning om en økning i medlemstallet på 2 prosent årlig.

Kontingenten indeksreguleres årlig jamfør vedtak fattet på landsmøtet i 2018. For 2027 er medlemskontingenten beregnet til kroner 816,- og kroner 418,- for medlemmer under 40 år. For 2028 kroner 832,- og kroner 430,- for medlemmer under 40 år.

PRIORITERINGER

I rammebudsjettet for 2027 og 2028 er det lagt vekt på aktiviteter knyttet synlighet og politisk gjennomslag for våre saker, bygge Norges Bygdekvinnelag som en beredskapsorganisasjon, medlemsutvikling og rekruttering.

INTEKTER

Norges Bygdekvinnelags rammebudsjett er basert på medlemskontingent som den viktigste finansieringskilden. I rammebudsjettet for 2027 og 2028 er det lagt opp til at denne vil utgjøre i underkant av 60 prosent av inntekten til Norges Bygdekvinnelag.

KOSTNADER

Kostnadene i rammebudsjettet er knyttet til løpende drift og aktiviteter i organisasjonen. Det er i rammebudsjettet lagt opp til en årlig kostnadsvekst på 2,8 prosent i 2027 og 2,7 prosent for 2028. Det er lagt opp til en lønnsvekst på 3,7 prosent for 2027 og 2028.

For å få kostnadene i organisasjonen til å harmonere med inntektene, er det blitt foretatt flere kostnadsbesparelser både i administrasjonen og blant tillitsvalgte.

Forslag til vedtak

Rammebudsjett for 2027 og 2028 godkjennes.

VEDLEGG

Rammebudsjett for 2027 og 2028.

Vedlegg | sak 17

Rammebudsjett 2027-2028

	Rammebudsjett 2028	Rammebudsjett 2027	Budsjett 2026
ANSKAFFELSE AV MIDLER			
Medlemsinntekter	8 768 000	8 347 000	7 907 000
Offentlige tilskudd	3 700 000	3 700 000	3 400 000
Andre tilskudd	1 160 000	1 160 000	1 160 000
Sum tilskudd	4 860 000	4 860 000	4 860 000
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter fordelt på:			
Innsamlede midler, gaver, etc.	150 000	150 000	150 000
Opptjente inntekter fra aktiviteter	350 000	300 000	250 000
Finans og investeringsinntekter	500 000	500 000	500 000
Sum andre inntekter	-700 000	-650 000	-640 000
SUM INNTEKTER	14 628 000	14 157 000	13 367 000
KOSTNADER			
Kostnader til anskaffelse av midler	902 700	881 800	1 132 000
BEVILGNINGER			
Internasjonalt arbeid	150 000	180 000	150 000
Årets lokallag	30 000	60 000	30 000
Overføring lokallag og distriktslag	3 028 000	2 961 000	2 990 000
Sum bevilgninger	3 208 000	3 201 000	3 170 000
KOSTNADER TIL AKTIVITETER I ORGANISASJONEN			
Forbruker- og matpolitikk	577 800	559 00	800 300
Bygdekvinnelaget som samfunnsaktør	218 000	212 500	382 100
Kvinnesolidaritet	272 900	264 400	3 42 200
Organisasjonsutvikling og medlemspleie	3 153 500	3 855 100	2 382 700
Nasjonale prosjekter	380 200	3 68 000	4 40 900
Tillitsvalgsapparatet	2 516 300	1 464 900	2 164 900
Sum kostnader aktiviteter i organisasjonen	7 118 700	6 723 900	6 513 100
Kontorkostnader	3 353 700	3 273 000	3 184 500
SUM KOSTNADER	14 583 100	14 079 700	13 999 600
AKTIVITETSRESULTAT	44 900	77 300	-632 600
	Overskudd	Overskudd	Overskudd

Sak 18

Valg og fastsettelse av godtgjørelser

Valgnemndas innstilling til styre i Norges Bygdekvinnelag 2026-2028

Leder	Anne Irene Myhr	Nord-Trøndelag	Sone A	Gjenvalg
1.Nestleder	Borghild Strekerud	Østfold	Sone C	Ny / gjenvalg i styret
2.Nestleder	Sanna Røhr	Hedmark	Sone D	Ny / gjenvalg i styret
Styremedlem	Signe Opdal	Sogn og Fjordane	Sone B	Gjenvalg
Styremedlem	Anne Drugli	Buskerud	Sone D	Ny / gjenvalg i styret
Styremedlem	Borgny Sletten	Oppland	Sone D	Ny / gjenvalg i styret
Styremedlem	Hilde Furuseth Johansen	Nordland	Sone A	Ny
1.Vara	Andrea Kornbrekke	Agder	Sone C	Ny
2.Vara	Solveig Marie Ådneram	Rogaland	Sone B	Ny / gjenvalg i styret
3.Vara	Else Marie Seim	Finnmark	Sone A	Ny

Valg av valgnemnd

Valget av medlemmer og varamedlemmer gjelder for 2 landsmøteperioder, mens leder og nestleder utpekes for 1 landsmøteperiode.

Jorunn Karine Olsen	Fast	Troms	Sone A	Ny
Eva Dybwad Alstad	Vara	Nord-Trøndelag	Sone A	Ny
Liv Spilde	Fast	Hordaland	Sone B	Ikke på valg
Ruth Soma	Vara	Rogaland	Sone B	Ikke på valg
Anne Grethe Hegnastykket	Fast	Telemark	Sone C	Ny
Marit Green Tymczuk	Vara	Vestfold	Sone C	Ny
Anne M. W. Kalfoss	Fast	Hedmark	Sone D	Ikke på valg
Irene K. Furulund	Vara	Akershus	Sone D	Ikke på valg

Leder og nestleder til valgnemnda 2028

Anne M. W. Kalfoss	Leder	Hedmark	Sone D
Liv Spilde	Nestleder	Hordaland	Sone B

Valg av ledere av landsmøteforhandlingene 2028

Gunn Jorunn Sørum	Fast	Gjenvalg
Kathrine Kleveland	Ny	
Margunn Nedrebø	Vara	Ny

Valg av revisor

Flyt revisjon AS velges som revisor for Norges Bygdekvinnelag.

Fastsettelse av godtgjørelse til styret

Leder	250 000	uendret
1. nestleder	50 000	uendret
2. nestleder	22 500	endret
Styremedlem i AU	20 000	endret
Styremedlemmer inkl. 1. vara	15 000	uendret
Norges Bygdekvinnelags representant i NBU	6 000	uendret

Møter

over 6 timer	1 500	uendret
under 6 timer	750	uendret
digitale møter inntil 4 timer	400	uendret
digitale møter over 4 timer	800	nytt
Landsmøtedagene	0	uendret

Bruk av telefon

Leder	0	avvikles
AU-medlemmer	0	avvikles
Styremedlemmer	0	avvikles
Leder i valgnemnda	0	avvikles

Reisekostnader

Dekning av reisekostnader: Reisekostnader dekkes etter regning og kilometergodtgjørelse etter statens satser.

Presentasjon av kandidatene til sentralstyret 2026-28

Leder Anne Irene Myhr NORD-TRØNDELAG

Alder: 63 år
Mobil: 48 16 82 79
E-post: anne.irene.myhr@ntebb.no
Utdanning: Landbruksøkonomi ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, og pedagogikk ved NTNU
Yrke: Seniorrådgiver ved Nasjonalt kompetansesenter for Distriktsutvikling, Distriktsenteret, med kontor i Steinkjer.
Verv: Anne Irene har hatt mange ulike verv siden 1986. Det nevnes noen av dem her. Leder i Sparbu Bygdekvinnelag, og leder av Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag. Aktiv i lokalpolitikken, som fast medlem i kommunestyret i fire perioder, og fast medlem i fylkestinget. Medlem av styret i Norges Idrettsforbund, og leder av kontrollutvalget. Diverse verv i Norges Bondelag, Trøndelag Bondelag og Norges Bygdeungdomslag. Leder av GMO-nettverket. Styremedlem i Norges Bondelag. Leder i Norges Bygdekvinnelag.

1. nestleder Borghild Strekerud ØSTFOLD

Alder: 62 år
Mobil: 97 95 21 62
E-post: borghildgs@hotmail.com
Utdanning: Kokk og kostøkonom. I voksen alder har hun fylt på med pedagogikk og ledelse
Yrke: Til daglig jobber hun som Enhetsleder for mat og vaskeritjenester i Rakkestad kommune
Verv: Tidligere vært aktiv i Bygdeungdomslaget og 4H. Hun er leder av Rakkestad og Degernes Bygdekvinnelag. Har sittet i distriktsstyret fra 2020-2024. Her jobbet hun med skolering og bunad. Sitter fortsatt i Bunadsnemda i Østfold Bygdekvinnelag. Styremedlem i Norges Bygdekvinnelag. Her har hun vært leder av ressursgruppa Praktisk Matkunnskap. I tillegg har hun vært medlem av ressursgruppa organisasjonsutvikling.

Styremedlem Borgny Sletten

OPPLAND

Alder: 52 år
Mobil: 90 56 82 05
E-post: lysaakergard@gmail.com
Utdanning: Fagbrev som kokk.
Yrke: Gårdbruker og BPA koordinator i Medvind Assistanse.
Verv: Leder Oppland Bygdekvinnelag og leder Ruste Bygdekvinnelag, leder for Senterkvinnene i Oppland, studieleder i Oppland Senterparti, leder i grendelaget, styremedlem i Mållaget, Oppland Nei til EU og Studieforbundet Kultur og Tradisjon. 2.vara i Norges Bygdekvinnelag.

Styremedlem Hilde Furuseth Johansen

NORDLAND

Alder: 58 år
Mobil: 47 28 83 88
E-post: hfj@sp.no
Utdanning: Fagbrev som Børsemaker, men etterutdannet seg innenfor Statsvitenskap og administrasjon og ledelse ved Nord Universitet
Yrke: Daglig leder i Landbrukstjenester Salten og Lofoten.
Verv: Medlem av Hamarøy og Tysfjord Bygdekvinnelag fra 2018 til hun var med å stifte Gildeskål Bygdekvinnelag i 2024, som hun er leder i. Hun var fylkesleder/ distriktsleder i Nordland Bygdekvinnelag fra 2018 til 2024.

1. Vara Andrea Kornbrekke

AGDER

Alder: 35 år
Mobil: 909 54 966
E-post: a.kornbrekke@gmail.com
Utdanning: NLP og helsecoach
Yrke: Gründer av Nødpakka og PreppeMamma, med fokus på egenberedskap og personlig utvikling. Husmor.
Verv: Styreleder i Genova, som støtter barneskole i Kenya. Styremedlem i Kornbrekke Juell AS. 2. vara i Agder Bygdekvinnelag. Prosjektleder for Kurstorget i Agder Bygdekvinnelag

2. Vara Solveig Marie Ådneram

ROGALAND

- Alder:** 41 år
Mobil: 92 01 80 23
E-post: solveig.adneram@gmail.com
Utdanning: Idrettslinje vidergående, NMBU. Ellers god erfaring med organisasjonsarbeid.
Yrke: Driver egen lokal kjøttforedlingsbedrift. Har arbeidet i mange år i turistnæringen. Har blant annet vært prosjektleder for flere større arrangement, som Sirdalsdagene og NM i saueklipping. Jobber nå i barnehage.
Verv: Norges bygdeungdomslag: 8 år i lokallagsstyret, 4 år i fylkesstyret, 2 år i sentralstyret + tevlingsleder for Landsstevnet 2011. Norges bygdekvinne­lag: 8 år i lokallagsstyret (6 år som leiar), 4 år i fylkesstyret (2. og 1. vara, og 2 år som nestleiar). Ordstyrer årsmøte i Rogaland 2026. Med i prosjektgruppa Ung 40 og valnemndsarbeid, samt haldt kurs i dette. 3. vara i Norges Bygdekvinne­lag.

3. Vara Else Marie Seim

FINNMARK

- Alder:** 71 år
Mobil: 41 31 27 70
E-post: else.marie.seim@icloud.com
Utdanning: Almennlærer, Sakkyndig vurdering og forvaltning, Samisk kulturkunnskap, Master i skoleledelse og skoleutvikling
Yrke: Pensjonist, tidligere lærer og rektor (20 år) i grunnskolen, PP-rådgiver, Kommunalsjef for oppvekst, veileder i UDIR/Veilederkorpset
Verv: Nestleder i Tana bygdekvinne­lag, leder i Eldrerådet i Tana kommune. Er aktiv og har og har hatt styreverv i bygdas idrettslag og bygdelag. Vært aktiv i organisasjonsarbeid og hadde tillitsverv i Utdanningsforbundet Finnmark.

Vedlegg | sak 11 a

§1 Organisasjonen sitt formål - modernisering av formålsparagrafen

LESEVEILEDER

Nedenfor følger en veileder til hva styret i Norges Bygdekvinnelag legger i begrepene brukt i forslaget til modernisering av formålsparagrafen.

Innstillingen fra styret:

Norges Bygdekvinnelag arbeider for levende og inkluderende lokalsamfunn. Vi er partipolitisk uavhengige og en pådriver for norsk matproduksjon, likeverd, demokrati og mangfold. Vi styrker kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og praktiske aktiviteter med respekt for vår felles kulturarv og et blikk mot framtiden.

FORSLAGET IVARETAR:

Tydlig formål (hensikt)

arbeider for levende og inkluderende lokalsamfunn

Målgruppe

kvinner (og kan inkludere flere)

Kjerneverdier

likeverd, demokrati og mangfold

Arbeidsmetoder

nettverk, kunnskapsdeling og praktiske aktiviteter (slik jobber vi)

Tidsperspektiv

forankring i fortiden (kulturarv) og vilje til utvikling

Språk

klart, konsist og direkte

Engasjement og identitet

identitet og troverdighet gjennom «en pådriver» + «styrker kvinner»

DEFINISJONER

Levende og inkluderende lokalsamfunn: Dette betyr aktive lokalmiljøer, åpne møteplasser, involvering og fellesskap. Levende bygder

omfatter produksjon av mat over hele landet og det landbruket bidrar med av verdier som levende kulturlandskap, arbeidsplasser, reiseliv med mer.

Partipolitisk uavhengig: Dette betyr at vi står sterkt og arbeider målrettet for organisasjonens fellessaker med grunnlag i vår politiske plattform. Dette er uavhengig av egen personlig partipolitisk tilhørighet.

Pådriver for norsk matproduksjon, likeverd, demokrati og mangfold: Dette innebærer vårt engasjement for norsk matproduksjon og grunnleggende verdier i vår organisasjon som er i samsvar med verdigrunnlaget for vårt samfunn.

Styrker kvinner gjennom nettverk, kunnskapsdeling og praktiske aktiviteter: Dette er en beskrivelse av våre aktiviteter som er den praktiske måten å fremme organisasjonens identitet, kompetanse og kapasitet. En beskrivelse på vårt ansvar for å ta vare på, utvikle videre og overføre kunnskap og kompetanse med særlig fokus på praktisk matkunnskap og mattradisjoner.

Med respekt for vår felles kulturarv: Dette beskriver organisasjonens sterke forhold til tradisjoner og vår kulturelle arv. Å dele kunnskap, lære av hverandre og videreføre kompetansen.

Et blikk mot framtiden: Dette viser til at organisasjonen er fremtidsrettet, energisk/ fremoverlent, tilpasningsdyktig og oppdatert.

Norges Bygdekvinnelag, februar 2026

Vedlegg | sak 13 b

Strategi mot 2030

LESEVEILEDER:

VISJON

Definisjon: Visjon brukes om en tenkt fremtidig idealtilstand eller sterkt forbedret tilstand, eller fremtidsmål. I denne mening brukes visjon ofte i arbeidslivet som en kortfattet formulering som uttrykker hva en virksomhet skal være og for hvem.

Visjonen skal være relevant og i tråd med organisasjonens utvikling og endringer i samfunnet. Utgangspunktet for å lage en bra visjon, er å inkludere disse to punktene i visjonen:

1. Tjenesten/varen organisasjonen leverer/ skaper/ gir
2. Organisasjonens verdier: Hva den står for.

VÅR VISJON

Bygdekvinnelaget — For felleskap, kunnskap og inkludering

Følgende er beskrivelse av hva styret i Norges Bygdekvinnelag legger i begrepene i vår visjon:
Felleskap: Dette viser til kjernen av våre aktiviteter. Vi skaper åpne møteplasser og etablerer nettverk hvor vi deler visse egenskaper, interesser og samarbeider om felles satsninger
Kunnskap: Vi deler kunnskap, erfaringer og kompetanse. En viktig oppgave for bygdekvinnelaget er å ta vare på, utvikle videre og overføre kunnskap og kompetanse med særlig fokus på praktisk matkunnskap og mattradisjoner.

Inkludering: Likeverd, demokrati, inkludering og mangfold er våre grunnleggende verdier. Vi mener at alle borgere i vårt samfunn skal ha like muligheter og rettigheter til å delta i samfunnet.

Norges Bygdekvinnelag, februar 2026

Vedlegg | sak 15 a og b

Distriktsårsmøte 14. mars 2026 Agder bygdekvinnelag

11

12. Innkommende saker

Innsendt sak 12.2 - fra Distriktsstyret

Lokallagsrepresentant på Landsmøte – utrede saken

Agder distriktsstyret ønsker å fremme forslaget på Landsmøte 2026 om at også lokallagsrepresentanter kan møte som delegater.

Forslaget nå er at en ønsker at en slik ordning utredet til 2028 og eventuelt vedtatt på Landsmøte i 2028. Ulike løsninger bør vurderes.

Fordelene er: Større engasjement i alle leddene i organisasjonen.

Lokallagene blir mer synlige og vil få større tilknytting til sentralletet

Enklere kommunikasjon, begge veier

Landsmøte blir større

Vedtakene for bedre forankring

Motargumenter:

Landsmøte kan bli veldig stort (Hvis det er negativt)

Svak økonomi i lokallag kan hindre delegater fra å delta

Forslag til vedtak:

Distriktsstyret fremmer følgende forslag til Landsmøte 2026.

Landsmøte ber Sentralstyret i NBK utrede spørsmålet om lokallagsdelegater på Landsmøtene.

Ulike alternativer vurderes, sendes på høring og forslag til vedtektsendring fremmes på Landsmøte i 2028.

Ulike modeller for deltakelse

Nødvendige vedtektsendringer

Økonomiske forhold

Fra årsmøteprotokoll 14.3

Sak til Landsmøte om å utrede vedtektsendring om lokallagsrepresentasjon til Landsmøte

Avstemming viser at forslaget fremmes på Landsmøtet med 10 stemmer imot og 35 stemmer for.

Innsendt sak 12.3 - fra Distriktsstyret

Sak om Distriktsårsmøte hvert annet år.

NBK fremmer en sak for Landsmøte 2026 om at distriktene går over til årsmøte bar hvert annet år, i motsetning til hvert år som i dag.

Begrunnelse: Fylkene er langstrakte og det er viktig at vi som bygdekvinnelag er gjenkjennelige og at vi har kjennskap til hverandre. Distriktsstyret bruker for mye av organisasjonens tid til å organisere valg og årsmøte. Denne tiden kunne vært brukt på andre måter som kunne engasjert det enkelte medlemmet bedre.

Forslag til vedtak:

Distriktsårsmøte støtter/støtter ikke distriktsårsmøte hvert annet år

Fra årsmøteprptokoll 14.3

Sak til Landsmøte om vedtektsendring angående Distrikts årsmøte hvert annet år

Avstemming er enstemmig vedtatt.

Vedlegg | sak 15c

Notodden, 07. april 2026

Til Norges Bygdekvinnelag
ved sentralstyret og administrasjon.

Innsending av sak til landsmøtet.

Vi fremlegger en sak som ble behandlet på vårt årsmøte. Saken gjelder forslag fra Sauland Bygdekvinnelag om økt satsning og bevisstgjøring på norsk mjøl og norske møller.

Et enstemmig årsmøte i Telemark vedtok å sende saken inn til endelig behandling på Landsmøtet 2026.

Nedenfor settes inn saksutredningen og behandlingen av saken i Telemark:

Styret i Telemark bygdekvinnelag sin innstilling til årsmøtet 7. mars 2026.

Sak 07/26 Innkommende sak, fremmet av Sauland Bygdekvinnelag – Norsk mjøl og norske møller sett i beredskapssammenheng

Styret mener dette er et viktig satsningsområde for å styrke selvforsyning også i et beredskaps perspektiv. Styret anbefaler derfor at saken sendes videre til realitetsbehandling på Landsmøte til Norges Bygdekvinnelag 5 og 6 juni 2026.

Forslaget fra Sauland Bygdekvinnelag er et tiltak som føyer seg rett inn «Forslag til revidert politisk plattform, avsnitt 4. 1 Matberedskap og et aktivt landbruk.»

Øke selvforsyningen på mat korn er etter vårt syn et av de viktigste satsningene for økt beredskap. Dette vil kreve en felles nasjonal satsning, vilje til å finansiere produsentenes økonomiske risiko og forbrukere som etterspør norsk produsert vare.

Forslagstiller ønsker at bygdekvinnelaget setter dette tema på dagsorden og en debatt om hvordan bygdekvinnelaget kan bidra til økt produksjon og etterspørsel av norsk mjøl.

Styrets forslag til vedtak:

Norges Bygdekvinnelag støtter initiativet og forslaget fra Sauland og Telemark Bygdekvinnelag

Tiltak for å øke andelen av norsk korn til mat innarbeides i organisasjonens styringsdokumenter, med følgende tiltak:

- Vi skal bruke og synliggjøre lokale møller under «Tradisjonsmat.no».
- Kjøre en felles kampanje med krav om opprinnelsesmerking av brød og bakevarer, hvor kommer melet fra
- Kampanje for å oppfordre forbrukerne om å kjøpe mel fra sine lokale og regionale møller
- Støtte opp om produsentenes behov for tilretteleggings tiltak for forutsigbarhet innen produksjonen av matkorn – (alle tiltak i verdikjeden og hos bonden)

Fra årsmøteprotokollen:**Sak 07/26 Innkommende sak, fremmet av Sauland Bygdekvinnelag
– Norsk mjøl og norske møller sett i beredskapssammenheng**

Sauland bygdekvinnelag ønsker å løfte saken inn på Landsmøte til Norges bygdekvinnelag. Styret har behandlet saken og legger frem følgende

Vedtak: Årsmøtet støtter at forsalget oversendes Norges Bygdekvinnelag. Årsmøtet gir styret fullmakt til å omformuler teksten med hensikt å tydeliggjøre at forbrukeren vil ha tilbud om mer norskprodusert mel, strekpunkt 3.

Det fremsatte forslaget ble enstemmig vedtatt og sendes Norges Bygdekvinnelag som innkommen sak for realitetsbehandling på Landsmøtet 2026.

Utsnitt av protokoll fra styremøtet 18. mars 2026**Sak 19/26 Innkommende sak, fremmet av Sauland Bygdekvinnelag
– Norsk mjøl og norske møller sett i beredskapssammenheng**

Styrets sluttbehandling av årsmøtesak 07/26 for oppfølging av årsmøtevedtaket og ferdigstilling av saken for innsending av innkommen sak til behandling på landsmøtet 2026.

Innkommen sak til Landsmøtet 2026 i Norges Bygdekvinnelag.

Forslag til vedtak:

Norges Bygdekvinnelag støtter initiativet og forslaget fra Sauland og Telemark Bygdekvinnelag

Tiltak for å øke andelen av norsk korn til mat innarbeides i organisasjonens styringsdokumenter, «Forslag til revidert politisk plattform, avsnitt 4. 1 Matberedskap og et aktivt landbruk.» med følgende tiltak:

- Vi skal bruke og synliggjøre lokale møller under «Tradisjonsmat.no».
- Kjøre en felles kampanje med krav om opprinnelsesmerking av brød og bakevarer, hvor kommer melet fra
- Kampanje for å bevisstgjøre og oppfordre forbrukerne til å kjøpe mel fra sine lokale og regionale møller og etterspørre norsk mel i butikkene.
- Støtte opp om produsentenes behov for tilretteleggings tiltak for forutsigbarhet innen produksjonen av matkorn – (alle tiltak i verdikjeden også hos bonden)

Med vennlig hilsen

Laila Glittenberg Moen
Leder Telemark Bygdekvinnelag
Tlf: 918 34 903
laila@glittenberg.no

Vedlegg: Saksgrunnlag innsendt fra Sauland Bygdekvinnelag

Vedlegg
Bakgrunn for saken

Styret i Sauland bygdekvinnelag
v/ leiar og sekretær Reidun Kasin Skoje
e-post: rkasinskoje@hotmail.com
tlf. 95201788

Til Telemark bygdekvinnelags årsmøte 07.03.26

Sauland 23.01.26

SAK TIL TELEMARK BYGDEKVINNELAGS ÅRSMØTE 07.03.26 I SOLUM OM NORSK MJØL OG NORSKE MØLLER SETT I BEREDSKAPSSAMANHANG

Vi i Sauland bygdekvinnelag har i fleire samanhengar drøfta situasjonen for norske møller og bruk av norsk mjøl med tanke på beredskap, dvs. mest mogeleg eigenproduksjon og bruk av norsk mjøl.

Vi tenker at det trengs merksemd og bevitstgjering om betydningen av at vi som forbrukerar støtter opp om norsk mjølproduksjon. Spørsmålet er da korleis kan vi bygdekvinnelaga bidra med det?

Bakgrunn

Statens Kornforretning blei etablert i 1928 og har vore ein garantist for å oppretthalde kornlager / beredskapslager for 7 månaders forbruk av korn i Norge. Grunna liten tilgang på korn på verdensmarknaden i 1970-år blei dette auka til 1 års forbruk. Dessverre gjekk desse beredskapslagra mot sin slutt utover på 1990-talet. Dei fleste av våre møller og siloanlegg blei då nedlagt og bl.a. omgjort til bustadar og kunstgalleri. I 2003 fekk ordninga med kornlager sin slutt. Norske møller spelar nå på nytt ei heilt sentral rolle i norsk matberedskap. Det byggast nå opp eit nasjonalt lager av matkorn. Innan 2029 skal det totale lageret vera 82500 tonn matkorn, herav halvparten 40500 tonn hjå Norgesmøllene. Dette vil sikre kun 3 månaders forbruk av matkorn. Så sjølvstøtt må dette aukast.

Norsk beredskapslagring av matkorn styrkar bøndenes markedsgrunnlag og matsikkerheten, men den skjer samtidig som dagligvarekjedene aukar importen av mjøl og kornprodukter. Dette skapar eit tydeleg spenn mellom beredskapspolitikk og marknadsmakt.

Konsekvensane merkast både i landbruket og i heile verdikjeda frå mølle til butikk. Konsekvensar for bøndene er delvis positive med meir stabil etterspørsel etter norsk korn, betre forutsigbarhet for bøndene, auka behov for kvalitetssikra matkorn. Men det er heilt naudsynt at det sikrast stabile rammvilkår og eit effektivt tollvern for å oppretthalde norsk kornproduksjon.

Det negative er at sjøl om staten bygger beredskap, vel enkelte daglegvarekjeder å importere meir mjøl og kornprodukt. Dette fører til lågare marknadsandel for norsk mjøl i butikkane, press på prisane bøndene får, og auka usikkerhet for møllene som foredlar norsk korn.

Det er og naudsynt å gjera merksam på at antall norske møller er sterkt redusert. På byrjinga av 1900-talet var det rundt 1000 bygdemøller i Norge. På midten av 1970-talet var det att ca 250, og nå i dag er det bare eit fåtall norske bygdemøller i drift.

Dessutan har vi berre 3 møller, Norgesmøllene sine anlegg i Skien, Buvika og Vaksdal som gjev overskotet sitt til den norske bonden. Dei er eigd av Felleskjøpet. Matmjølet frå Norgesmøllene er bare å få kjøpt i Rema1000-butikkar.

Regal mjøl produserast og i Norge, men er eigd av den svenske bondeorganisasjonen Lantmannen Ceralia. Dette er det einaste matmjølet som nå er å få kjøpt i COOP og Norgesgruppen (Spar, Meny, Kiwi, Joker) sine butikkar, utanom litt mjøl frå små bygdemøller.

Vi meiner det er viktig å styrke debatten om matvarekjedenes makt og norsk matproduksjon. Vi må bli fleire bevisste forbrukerar, og da er det naudsynt med opplysning, slik at vi kan ta gode val og bruke forbrukararmakta vår.

Oppfordring

Vi i Sauland bygdekvinnelag oppfordrar til kjøp og bruk av norsk mjøl frå norskeigde møller; slik som Norgesmøllene (tidlegare Møllerens) og lokale bygdemøller som til dømes; Hjartdal bygdemølle, Sigdal mølle, Kvelde mølle, Holli mølle (Spydeberg), Tøsse mølle (Osterøy), Hurum mølle, Stangeland mølle (Sandnes) og andre.

Som forbrukar;

- sjå etter og evt. etterspør norsk mjøl frå norske møller når du handlar
- sjå etter "Eid av den norske bonden"-merket
- snakk om dette i ulike lag og sosiale sammanhengar
- bruk sosiale mediar til å spre budskapet

SLAGORD: **NORSK MJØL TIL FOLKET!**

Spørsmål til drøfting

Korleis kan vi bygdekvinner, Telemark bygdekvinnelag og Norges bygdekvinnelag setta fokus på, støtte opp om og bidra til auka forbruk av norsk mjøl?

Forslag til vedtak:

TBK utarbeidar ein resolusjon og evt. eit forslag til ein handlingsplan om korleis Norges bygdekvinnelag kan setta fokus på, støtte opp om og bidra til auka forbruk av norsk mjøl. Denne sendast til NBK's årsmøte i juni 2026 for vidare drøfting og behandling.

Med beste helsing

på vegne av styret i Sauland bygdekvinnelag

Reidun Kasin Skoje
leiar og sekretær

Kjelder som er bruka:

regjeringen.no, landbruksdirektoratet.no, norgesfor.no, Norges bondelag, norgesmollene.no, Nationen (11.6.25 og 8.10.25)

Vedlegg | sak 15d

Brandbu Bygdekvinnelag ønsker at Oppland Bygdekvinnelag tar opp følgende sak på årsmøtet i Norges Bygdekvinnelag 2026.

Årskontingent:

Vi vil fremme forslag om at deler av årskontingenten fra medlemmer blir tilbakeført til lokallagene.

Bakgrunn:

Det er lokallagene som bærer Norges Bygdekvinnelag. De fleste av oss i lokallagene driver dugnad, og i mange tilfeller betaler vi av egen lomme på lagsmøter og andre aktiviteter. Selv om vi søker bidrag fra kommuner og andre instanser, blir det ikke store summer. Loddsalg gir oss litt penger, men vi deler rundhåndet ut penger til eksempelvis Kreftsaken og Guatemalaprojektet.

Vi kan sammenligne oss med sanitetsforeninger, som det er mange av rundt om i kommunene. De har lavere årskontingent og gir allikevel tilbake til lokallagene. Det samme gjør turistforeninger og mange andre.

Skal vi være attraktive og få nye medlemmer, må de få føle at deres medlemskap er et bidrag til lokallagets økonomi.

Brandbu

Vedlegg | sak 15 d og e

Utdrag fra protokollen til årsmøte i Oppland Bygdekvinnelag 16.-17. mars 2026

Sak fra Brandbu:

Brandbu Bygdekvinnelag ønsker at Oppland Bygdekvinnelag tar opp følgende sak på årsmøtet i Norges Bygdekvinnelag 2026.

Årskontingent:

Vi vil fremme forslag om at deler av årskontingenten fra medlemmer blir tilbakeført til lokallagene.

Bakgrunn:

Det er lokallagene som bærer Norges Bygdekvinnelag. De fleste av oss i lokallagene driver dugnad, og i mange tilfeller betaler vi av egen lomme på lagsmøter og andre aktiviteter. Selv om vi søker bidrag fra kommuner og andre instanser, blir det ikke store summer. Loddsalg gir oss litt penger, men vi deler rundhåndet ut penger til eksempelvis Kreftsaken og Guatemalaprojektet.

Vi kan sammenligne oss med sanitetsforeninger, som det er mange av rundt om i kommunene. De har lavere årskontingent og gir allikevel tilbake til lokallagene. Det samme gjør turistforeninger og mange andre. Skal vi være attraktive og få nye medlemmer, må de få føle at deres medlemskap er et bidrag til lokallagets økonomi.

Stemmer for dette forslaget 16, 13 mot

Sak frå Lågen:

Lågen bygdekvinnelag har i fleire år sett seg lei på at årsmøte i lokallaget skal avviklast i løpet av hausten. Særleg er dette ugunstig i forhold til regnskap som jo naturleg går frå januar til desember. Det medfører meirarbeid å oppsummere 1. oktober. Det er også ei ulempe f.eks når ein skal rapportere inn krav om refusjon av meirverdiavgift.

Vi veit at det er lang tradisjon at Bygdekvinnelaget organiserer seg på denne måten, men kan ikkje sjå at det er gode argument for å halde fram med denne praksisen. Kva er det som gjer at alle andre organisasjonar kan ha årsmøte i starten av året, og at bygdekvinnelaget er i ei særstilling med tanke på dette?

Vedtak:

Lågen bygdekvinnelag meiner årsmøte for lokallag i Norges bygdekvinnelag skal tidfestast til januar månad. Vi ber distriktslag, og seinare landsmøte, å gjere om på praksis, slik at årsmøtet blir flytta frå haust til januar. Dette bør gjelde for heile organisasjonen vår.

Forslag til vedtak:

Oppland Bygdekvinnelags årsmøte, ønsker at årsmøtet i lokallaget kan avviklast i januar, og ikkje på hausten. Vi ber Norges Bygdekvinnelag starte prosess med endring, som da vil få konsekvens både for tid for årsmøte i distriktslag og også landsmøte.

Stemmer for dette forslaget 18, 10 mot, 1 blank

Vedlegg | sak 15e

Frå årsmøteprotokollen i Gossen Bygdekvinnelag, 28. oktober 2025

Sak 11: Flytting av årsmøtet i lokallaga av Norges Bygdekvinnelag

Gossen Bygdekvinnelag foreslår at årsmøteåret i lokallaga av Norges Bygdekvinnelag følger kalenderåret med årsmøte i lokallaga på nyåret. Da vil også rekneskapsåret følge kalenderåret 1. januar - 31. desember, som naturleg er. Slik er det også i distriktslaga og i Norges Bygdekvinnelag. I våre dagar kan årsrapport og rekneskap leverast digitalt same dag eller dagen etterpå, så ingen grunn til rapportering lenge før jul.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet i Gossen Bygdekvinnelag støttar styret si innstilling og ber styret vidaresende saka til handsaming i Møre og Romsdal Distriktslag sitt årsmøte, med ønske om vidareending som sak også til årsmøtet 2026 i Norges Bygdekvinnelag.

Vedtak: Einstemmig vedteke

Aukra, 28. oktober 2025

Elisabeth Eikrem
-sekr.-

Signering av møteprotokollen:

Aukra, 28. oktober 2025

-sign-

-sign-

-leiar-

Vedlegg | sak 15e

Utdrag fra protokollen fra årsmøte i Møre og Romsdal Bygdekvinnelag 14.-15. mars 2026

2. Flytting av årsmøtet i lokallagene. Årsmøtet følger kalenderåret med årsmøtet på nyåret.

Flytting av årsmøtet i lokallaga av Norges Bygdekvinnelag

Gossen Bygdekvinnelag foreslår at årsmøteåret i lokallaga av Norges Bygdekvinnelag følger kalenderåret med årsmøte i lokallaga på nyåret. Da vil også rekneskapsåret følge kalenderåret 1. januar - 31. desember, som naturleg er. Slik er det også i distriktslaga og i Norges Bygdekvinnelag. I våre dagar kan årsrapport og rekneskap leverast digitalt same dag eller dagen eHerpå, så ingen grunn til rapportering lenge før jul.

Merknader: Kjellaug Urdhals kom med tillegg til saken, om at oktober er en veldig bra måned til å ha andre ting på agendaen, enn å bruke tiden på årsmøtet.

Gunda Bele: støtter forslaget.

Bergitte Husa Kippernes : Saken må kanskje skrives som vedtektsendring med henvisning til vedtekter og paragraf.

Vedtak:

Fremmes ett forslag til Landsmøte om vedtektsendring. Styret formulerer forslaget med henvisning til paragraf.

Vedlegg | sak 15e

Referat årsmøte Lågen bygdekvinnelag

Dato: 13.01.2026

Sted: Fåberg, Bakstehuset

Tid: 18.30

Tilstede:

Liv Torill Elstad, Hege Marit Lybeck Lund, Liv Gruven Hansen, Torbjørn Hansen, Kari Tvedt, Ingvild Mustad Lier, Annika Gundersen, Inger Lise Simensen, Ingerid Lyngnes, Marianne Lier, Elin Gjerdet

1. Godkjenning av innkalling og dagsorden:

Godkjent

2. Valg av møteleder og referent:

Møteleder Hege Marit Lybeck Lund, referent Inger Lise Simensen

3. Årsberetning for 2025

Årsberetningen legges fram av leder.

Kommentar: Fåberg kirke ble pyntet til høsttakkefest i september og det er satt opp bokskap på utsiden av bakstehuset (dette manglet i årsberetningen)

Det er også kjøpt inn diverse utstyr, bålpanne, ny induksjonstopp og vifte på kjøkkenet mm.

4. Regnskap og revisorens beretning

Kasserer Liv Torill Elstad legger fram regnskap og revisors beretning.

Kommentar: Det stilles spørsmål ved om laget kan/burde ha forsikring for sine medlemmer dersom noe skjer i forbindelse med arbeid eller aktivitet for laget.

5. Behandling av innkomne forslag

Navneendring

Det har kommet inn forslag om navneendring på laget. Styrets innstilling er at det åpnes for drøfting på årsmøtet 2026 og at endring av navn stemmes over ved årsmøtet 2027. Dette tas til orientering av årsmøtet.

Endre regler for regnskapsåret

Vedlegg | sak 15f

Utdrag fra protokollen fra årsmøtet i Møre og Romsdal Bygdekvinnelag 14.-15. mars 2026

3. Digitalt medlemsblad som valgfritt alternativ.

Digitalt medlemsblad som valgfritt alternativ

Norges Bygdekvinnelag har lange tradisjoner for å formidle kunnskap, engasjement og fellesskap gjennom medlemsbladet. Samtidig endrer medlemmenes medievaner seg, og stadig flere ønsker digitale løsninger som er tilgjengelige uansett hvor de befinner seg. En digital versjon av medlemsbladet vil bidra til å modernisere organisasjonen og styrke arbeidet for bærekraft – både økonomisk og miljømessig.

Begrunnelse:

- **Tidsriktig og fremtidsrettet:** En digital versjon gjør organisasjonen mer tilgjengelig og relevant for dagens og fremtidens medlemmer.
- **Bærekraft:** Redusert papirforbruk og mindre transport bidrar til lavere klimabelastning og støtter NBKs verdier om miljøbevissthet.
- **Økonomiske besparelser:** Digital distribusjon vil redusere kostnader knyttet til trykkingen og frakt.
- **Fleksibilitet for medlemmene:** Medlemmene kan selv velge hvordan de ønsker å motta informasjon – digitalt, på papir eller begge deler.
- **Bedre tilgjengelighet:** En digital løsning gjør det mulig å lese bladet på mobil, nettbrett og PC. Blir tilgjengelig om du er på ferie i utlandet eller på hytta.
-

Kjellaug Urdhals, Jorunn Seter: Mange kan ikke gå inn digitalt og krysse av for ett digital utgave av medlemsbladet, eller å få det i papirutgave. Vi må ikke gjøre det slik at en ikke kan få det i papirutgave.

Bergitte Husa Kippernes: Teksten i forslaget til vedtak må endres.

Vedtak: Årsmøtet i Møre og Romsdal Bygdekvinnelag sender saken til Landsmøtet, om medlemmene kan få tilbud om å få medlemsbladet digitalt.

Bygdekvinnelagets etiske kjøreregler

Vi skal respektere hverandre

Vi skal være åpne og ærlige

Vi skal vise engasjement

Vi skal være lojale mot avtaler og beslutninger

Vi skal skape trivsel, stolthet og glede